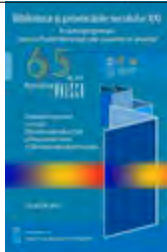

23 aprilie - Ziua
 Internațională
 a Cărții și a
 Drepturilor de
 Autor, Ziua
 Bibliotecarilor

3

Alexandru
Țipoia,
pictorul
ilfovean
de talie
internațională

9

Legenda
Fântânii
Turcului de
la Mănăstirea
Cernica

10

„Carte
frumoasă,
cinste
cui te-a
scris...”

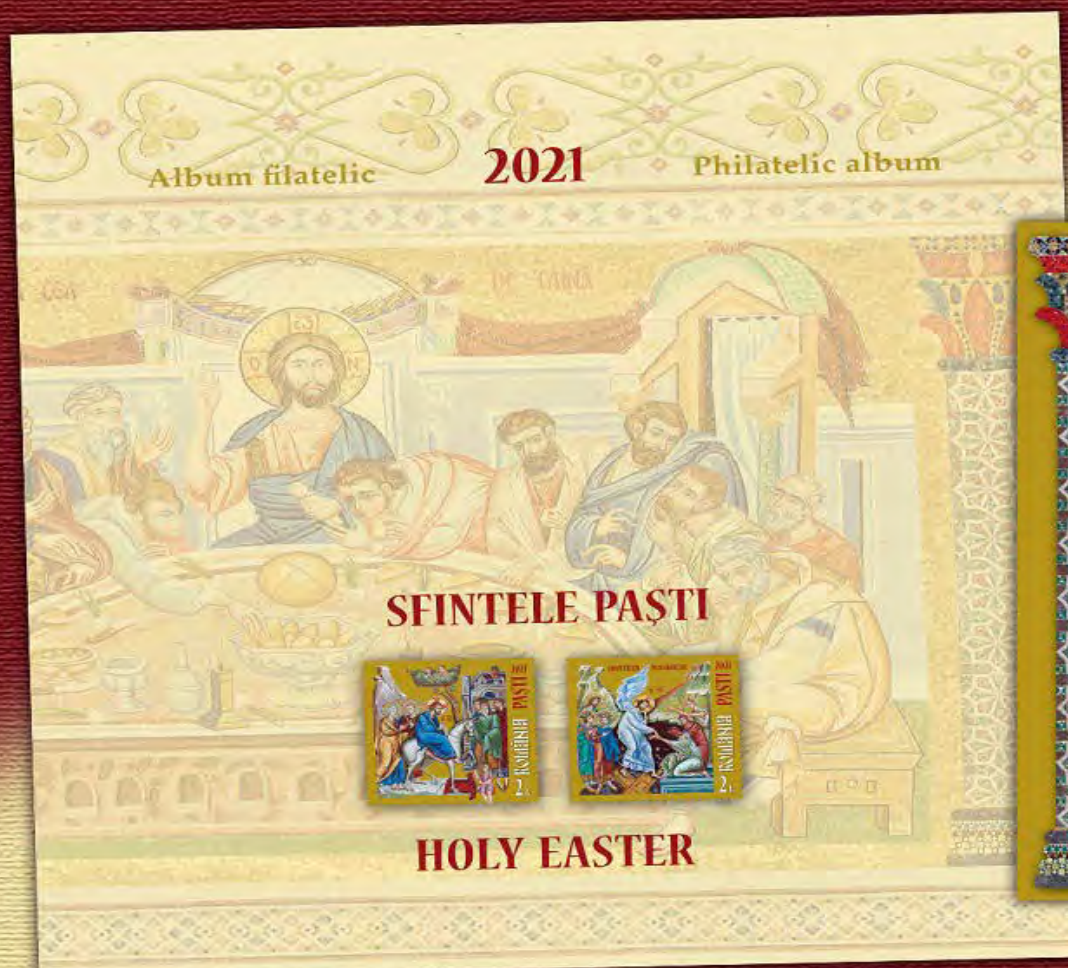
12

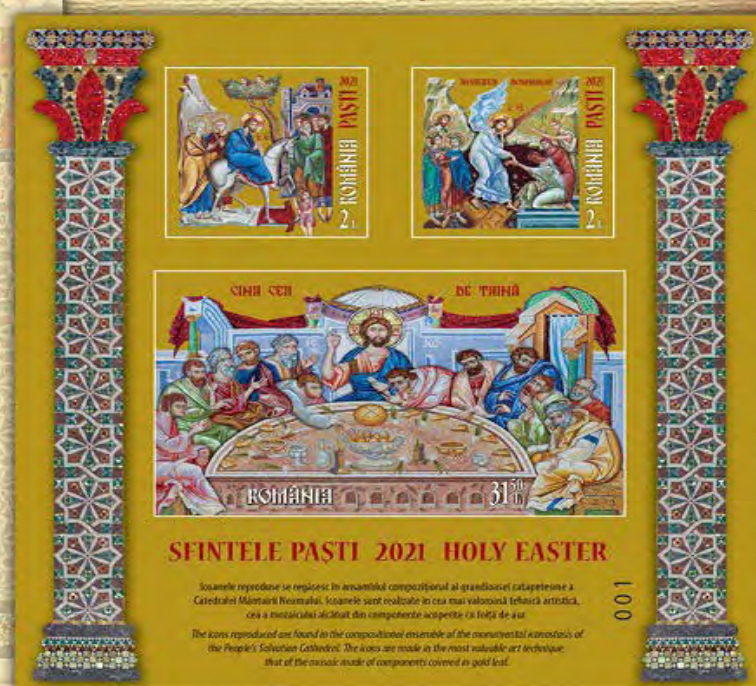
condeie ILFOVENE

Nr. 44 | mai 2021 | Publicație de cultură

(pagina 3)

**SFINTELE
PAȘTI** 2021

© romfilatelia 2021

Ziua Internațională a Monumentelor și Siturilor,
marcată la Muzeul National Cotroceni

(pagina 4)

(pagina 7)

„Cultură și Duh” la Mănăstirea Sitaru

Foto-Cinecluburile școlare

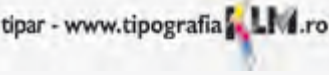
Mișcarea filmică de amatori, înființată în mai 1957 la București și Timișoara, a luat avânt în România. Amatorii au fost prinși de dragul celei de-a șaptea arte și au organizat cinecluburi în marile întreprinderi, case de cultură, facultăți, cluburi ale copiilor, școli, licee și cineamatori individuali. Au apărut foarte multe cinecluburi și cercuri foto școlare care au avut un rol bine stabilit în educarea elevilor cu ajutorul imaginilor, dar și formarea unei bogate culturi cinematografice. În București primul cineclub a fost la Palatul Pionierilor, în 1950, sub formă de cerc cinematografic unde copiii au învățat abecedarul realizării filmelor pe 16 mm. Tot aici, sub îndrumarea cineamatorilor de la „Faur-film“ de la fosta întreprindere „23 August“ a luat ființă „Cineclubul Protonul“ al Liceului Tehnologic Electro-Aparataj, în 1974 și care, pe parcursul a cinci ani de existență, a realizat 12 filme pe 16 mm despre activitățile din liceu. Filmele au fost documentare sportive, jucat artistic, poem și reportaj. Concurând la festivaluri de film la București, Reșița și Timișoara, acestea au obținut premii importante. Elevii au elaborat scenarii originale, au filmat, au montat filmele. Developările și sonorizările au fost făcute la Faur. Cineclubul Faur a înființat un cineclub al elevilor la Liceul Tehnic „Dimitrie Leonida“ din Sectorul 2, dar acesta nu a funcționat decât patru luni cu 15 elevi pasionați de foto-film. Lipsa unui sprijin din partea școlii a făcut ca acest club să se autodesființeze. Tot Faur s-a implicat după 1989 în înființarea cineclubului „Primăvara“ al Școlii Gimnaziale nr. 46 din Sectorul 2. La inaugurarea cineclubului au fost invitați regizorii Alecu G. Croitoru, Victor Antonescu (de la Anima-film), Sandu Ștefan-Operator (Anima-film), criticul de film și realizator TV-Eugen Atanasiu și veteranul cineamator Corneliu Militaru. Scopul cineclubului a fost cultura cinematografică și realizarea de filme video-foto și mini DVD-uri cu tematică de școală. Copiii au realizat trei filme video și 120 de fotografii artistice. Un film („S.O.S.- Terra“) a obținut premiul al III-lea la Festivalul de la Gura Humorului - categoria elevi.

Cineclub a avut și Liceul de muzică „George Enescu“ din București, cu o bogată filmotecă și foarte multe premii luate la Festivalul „Pelicanul de Aur“. În orașul Roman, Bacău, la Școala nr.5, sub îndrumarea prof. Aurel Barnea a existat un cineclub și un mini-studio TV cu circuit închis unde elevii aveau de învățat despre tehnica realizării emisiunilor, filmelor și fotografiei. Copiii participau la emisiuni în calitate de crainici,

operatori, regizori de emisie și de film. Cineclubul a organizat și trei ediții ale Festivalului „Rutier-film“, cu sprijinul autorităților. În Sectorul 2, la „Clubul Copiilor“, sub îndrumarea prof. Miroiu Marin, copiii au realizat în ani, mii de fotografii artistice și au avut un palmares de peste 300 de premii la tot felul de concursuri și festivaluri de artă și cultură. Cineclubul din Oțelul Roșu, aflat sub îndrumarea cineamatorilor Negruț Nicolae și Emil Mateiași, a sprijinit și a ajutat la înființarea unor cinecluburi școlare, precum „Cravata roșie“ de la Școala nr.1, „Vatra Dacilor“ la Casa Pionierilor, „Școala Pop de Artă“ Reșița și cineclubul „Liceum“ de la Liceul Tehnologic din Oțelul Roșu. Cineclub școlar a mai fost și în Sănnicolaul Mare condus de cineamatorul Ludovic Dama. Cineclubul Faur-Film a înființat în 1994, „Foto-Cineclubul B207-Faur“, cu copii din școlile nr.22, 55, 66 și 70 din jurul întreprinderii, dar și cu copii salariaților. Având condiții deosebite, copiii au învățat să facă film și fotografie, având un sediu dotat cu aparate de filmat pe 16 mm și video, având un laborator foto modern, magnefoane, aparate de proiectie pe 16 mm, 35 mm și chiar 8 mm. Copiii au organizat și un mini-muzeu cu aparate scoase din uz de tot felul. „Faur-film“ sau „B207-Faur“, din 1994 până în 2005, au avut un festival concurs de fotografie unde s-au acordat zeci de premii din partea diversilor sponsori. În Oltenița, la „Clubul Copiilor“, sub îndrumarea prof. Victorița Colonel, copiii au realizat adevărate bijuterii fotografice artistice de toate genurile: portret, reportaj, peisaj, poem. Prin talentul lor, fotografiile lor au obținut sute de premii, fiind unul din cele mai bune cluburi ale copiilor din România. Câmpulung Moldovenesc a avut și el cineclub la „Clubul Copiilor“. Prin acest articol am dorit să arăt munca, entuziasmul și talentul copiilor, puse în slujba artei fotografice și a filmului. Anii au trecut, prezentul îl trăim așa cum este, iar viitorul încă nu știm ce le va mai rezerva copiilor copiilor noștri. Forurile școlare, locale și județene nu se mai implică în acest domeniu. De ce oare? Pentru dezvoltarea cineamatorilor din România s-au implicat în trecut personalități ale artei cinematografice, precum Geo Saizescu, Andrei Blaer, Alecu G. Croitoru, Lucian Bratu, Călin Căliman, Ion Popescu Gopo, Eva Sârbu, Constantin Crăciun, Radu Petrescu Aneste, Victor Antonescu, Aurel Mâșcă, Bob Călinescu, Eugen Atanasiu și Tudor Caranfil. ■

 Victor COLONELU, regizor

Director al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov Alexandrina NIȚĂ	
Condeie ILFOVENE	
Editor: Centrul Român pentru Inițiativă Socială	Foto: George V. GRIGORE DTP: Dan DULGHERU
Editor coordonator: Cătălin DRAGOMIR	 tipar - www.tipografia.ro
Redactor șef: George V. GRIGORE	
Redactori: Cristina ANGHELUTĂ, Anica POPA, Iulia GEORGESCU, Marius Florin VĂDUVA, Alexandru LEOLEA, Livia Andreea NIȚĂ	Tel. 0371.084.001: e-mail: condeieilfovene@gmail.com ISSN 2601 - 0984: ISSN-L 2601 - 0984 Publicație distribuită gratuit

 Cristina ANGHELUTĂ

„După 40 de zile“ în regia lui Andrei Gruzniczki, în selecția oficială a Festivalului Internațional de Film de la Moscova

„După 40 de zile/No Rest For The Old Lady“, al patrulea lungmetraj al lui Andrei Gruzniczki, a fost prezentat în selecția oficială a Festivalului Internațional de Film de la Moscova, a 43-a ediție, desfășurat între 22 și 29 aprilie 2021. Filmul a rulat în afara competiției, în programul „Third Age“. Selecția pentru această secțiune a fost realizată de Kirill Razlogov, director de program.

Lungmetrajul are în centru prietenia dintre Emil Daravăț, un bătrân care nu crede în spirite, și Titi. În egală măsură o poveste de iubire dar și drama unei prietenii. Acțiunea se petrece în Oltenia. Locul pare un colț de rai locuit de oameni dintr-o bucată. Povestea începe la parastasul de 40 de zile al soției lui Emil, Smaranda. Titi, prietenul de o viață al lui Emil, pare profund mișcat de moartea ei. Timpul trece, iar Emil realizează că zilele lui Titi sunt numărate. Se simte responsabil pentru viața lui Titi și vrea să-l resusciteze, parcă împotriva voinței acestuia. Dar niciun efort nu ajută. La 40 de zile după moartea ei, Smaranda pare să-l bântuie pe Titi. Este o poveste care vorbește, cu nuanțe de umor negru și mister, despre lupta pe care fiecare trebuie s-o ducă pentru a-l înțelege și accepta pe celălalt, într-o prietenie sau într-o poveste de iubire.

Distribuția este alcătuită din Mircea Andreescu, Valer Dellakeza, Gabriel Spahiu, Marian Negrescu, Simona Urs, Ștefan Mirea, Valeriu Bâzu și Eugen Titu. Producători Andreea Dumitrescu, Oana Bujgoi Giurgiu și Anamaria Antoci (co-producător). Montajul este realizat de Ioachim Stroe, muzica - de Cristian Lolea, imaginea - de Laurențiu Răducanu, designul de sunet - de Ioan Filip, sunet priză directă - de Vlad Voinescu, scenografia - de Andreea Popa, Anastasia Ionescu și Bogdan Bostănar, machiajul și coafura - de Sandra Pătrăceanu, iar costumele - de Măia Conea. Lungmetrajul a fost realizat cu sprijinul Centrului Național al Cinematografiei.

Absolvent al Universității de Teatru și Film din București în 1994, Andrei Gruzniczki a fost regizor secund al lui Lucian Pintilie și a fost implicat în proiectele „Terminus Paradis“ și „Niki Ardelean, colonel în rezervă“.

Filmul lui de debut, „Cealaltă Irina“, a câștigat Marele Premiu și Premiul FIPRESCI la CinePécs Moveast IFF 2008, a fost cel mai bun film românesc la Festivalul de Film Transilvania 2009 și a primit Trofeul ANONIMUL în același an.

Al doilea lungmetraj, „Quod Erat Demonstrandum (Q.E.D.)“, a primit Premiul Special al Juriului (Festivalul de la Roma 2013), The Golden Taiga Award (IDFF Spirit of Fire 2014) și Prix de Syndicat Français de la Critique de Cinema (Arras IFF 2014).

„Zavera“, al treilea lungmetraj, a avut premiera în noiembrie 2019, la Festivalul Internațional de la Cairo. „După 40 de zile“ a fost filmat în primăvara lui 2019 și finalizat la sfârșitul lui 2020.

POEZIE

Trăsura cu șapte cai

Într-o gară fără trenuri, am pășit în toamna vieții,
Nici un șuierat de-alarmă nu a deturnat tăcerea,
Am privit spre geamul spart, unde frigul dimineții
Se îngheșuia să intre, stăpânind toată-ncăperea

Pe o bancă prăfuită mi-am lăsat trupul să cadă
Năpadită de-amintiri, cu o gară-aglomerată,
Unde orișice bilet ai fi cumpărat în grabă
Te-ar fi dus în Paradisul care nu se mai arată

Trenurile de-altădată, ar fi șuierat într-una,
Poposind în gara vieții, cât un gând de hotărâre
Când văzând că pleacă trenul, ai fi repetat minciuna:
„Nu-i nimic, va veni altul, ce-i al meu, al meu rămâne“

Și apoi, treptat, treptat, trenurile-s tot mai rare
Tot mai rar ajungi în gara unde... uiți ce căutai...
Te întrebi de nu cumva multe trenuri ai ratat
Așteptând alternativa... trăsura cu șapte cai...

Nicoleta Tudor

Iubire astrală

Îmi sprijin iubirea de cer când mă doare
Te uit și te caut apoi printre nori,
În dragoste nu mai e loc de uitare
E doar răstăcirea din noi uneori

Îmi sprijin sufletul de un astru stingher
În noapte, în zi, în clipa uitată,
Doar iarna ne curăță cu valul de ger
Când dragostea-n zori o simțim măsurată

Trec stoluri de gânduri pe lângă fereastră
Și tu te perinzi printre ele zăbind,
Nu știu de-i aievea sau nu noaptea noastră,
Eu o trăiesc, și în iarnă-ți colind

Îți cânt lerui ler și stele-ți trimit
Să poarte colindul departe-n eter,
Să simți visul meu, să-l faci împlinit,
Prin aștri să-mi vină răspunsul din cer

Să simt gustul tău în fulgul de nea,
Să simt cum dorința ne poartă în nori,
Tu astru dorit, eu flacăra stea
Prin univers călători deseori

Și iar să te uit, și iar să te strig,
Să te găsesc printre vise-adormite
Să-mi aperi lacrima de ploii și de frig
În nopțile lungi de iubiri ne-implinite

Și când în visare te voi regăsi
Voi ști ce astru pe cer strălucește,
Iubirea ce-mi porți în noapte voi ști
Și cerul va ști a noastră poveste. ■

15 aprilie - Ziua Mondială a Artei

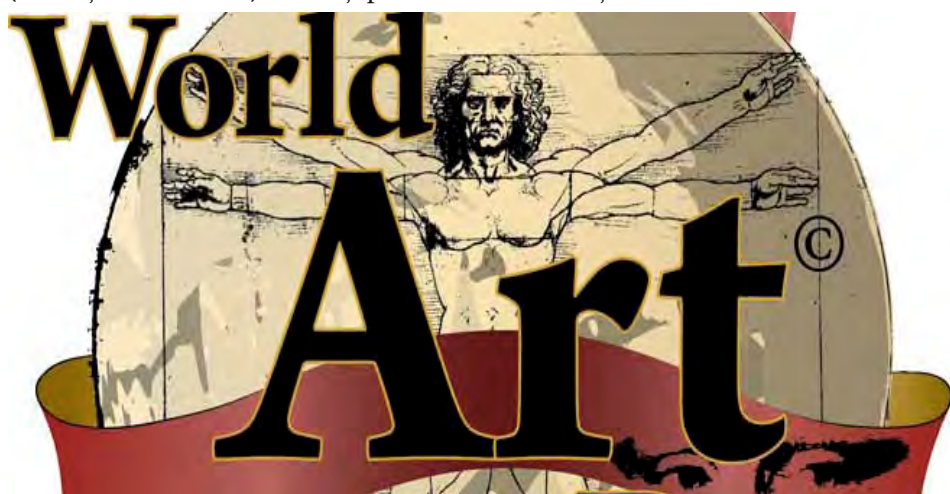
✍ George V. GRIGORE

Arta este, în esență, cea mai profundă expresie a creativității umane. Este dificil de definit și la fel de dificil de evaluat, având în vedere faptul că fiecare artist își alege singur regulile și parametrii de lucru.

Se poate spune, totuși, că arta este rezultatul alegerii unui mediu, a unui set de reguli pentru folosirea acestui mediu și a unui set de valori care determină ce anume merită a fi exprimat prin acel mediu pentru a induce un sentiment, o idee, o senzație sau o trăire în modul cel mai eficient posibil pentru acel mediu. Prin modul său de manifestare, arta poate fi considerată și ca o formă de cunoaștere (cunoașterea artistică). Avem șapte arte

frumoase (pictura, sculptura, arhitectura, muzica, dansul, literatura și cinematografia), sau nouă (dacă adăugăm televiziunea și benzile desenate), care ne colorează viața, ne crește vibrația, ne încântă simțurile și ne împlinesc dorințele.

Pentru tot ce ne oferă artele în totalitatea lor, a fost declarată Ziua Mondială a Artei, care este marcată în fiecare an, la 15 aprilie, ca o recunoaștere a contribuției oamenilor de artă la îmbogățirea culturii și spiritualității universale. Data a fost aleasă în memoria marelui pictor, sculptor, arhitect, inventator și umanist de origine italiană Leonardo da Vinci. La mulți ani creației artistice și creatorilor ei! ■

„Tzara. Dada. Azi“

125 de ani de la nașterea lui Tristan Tzara

✍ Timp Românesc

Evenimentul multidisciplinar intitulat „Tzara.Dada.Azi“ a fost înregistrat în prealabil și a fost transmis în premieră în data de 22 aprilie, de la orele 18:00, pe paginile Facebook și Youtube ale ICR Tel Aviv, în contextul celebrării a 125 de ani de la nașterea lui Tristan Tzara și a influenței pe care opera acestuia și mișcarea Dada o au în secolul XXI. Reflectarea personalității lui Tristan Tzara în arta lui Marcel Janco și rolul important jucat de acesta în fondarea și dezvoltarea mișcării Dada, prezentat de Raya Zommer-Tal, director al Muzeului Janco-Dada din Ein Hod.

O privire de ansamblu asupra istoriei mișcării Dada și principiilor sale fondatoare, realizată de specialiști din România - Erwin Kessler, critic de artă și directorul Muzeului de Artă Recentă din București; conf. Paul Cernat, cadru didactic la Universitatea din București și istoric literar. Influența literaturii lui

Tristan Tzara asupra generației actuale de scriitori și propagarea spiritului mișcării Dada în opera literară a scriitorilor israelieni contemporani au fost două teme abordate în cadrul unei serii de dialoguri culturale conduse de Cleopatra Lorințiu, director adjunct al ICR Tel Aviv, cu participarea Marlenei Braester, poet și redactor-șef al Revistei Continuum, și a lui Eran Hadas, cadru didactic și poet israelian influențat de mișcarea Dada. Programul evenimentului a inclus și lecturi de poezie semnate de Eran Hadas, precum și fragmente video inedite cu exponate din Muzeul Janco-Dada și imagini de arhivă cu Tristan Tzara.

Evenimentul a fost organizat de ICR Tel Aviv în colaborare cu Muzeul Janco - Dada din Ein Hod, Asociația Scriitorilor Israelieni de Limbă Franceză și Revista Continuum. ■

23 aprilie - Ziua Internațională a Cărții și a Drepturilor de Autor, Ziua Bibliotecarilor

„Biblioteca și provocările secolului XXI“

Trebuia să serbăm într-un fel cartea și pe cei ce își dedică viața scrisului, pentru că prin intermediul lor am evoluat uman și am putut transmite cunoștințele noastre pe mai departe, din generație în generație. Încă mai sunt oameni dedicați, care stau cu orele prin biblioteci și care simt nevoia de a răsfoi cartea în original și de a lua notițe, școlărește. Chiar dacă acum calculatorul și memoriile electronice ne-au acaparat spațiul dedicat altă dată bibliotecii, tot are farmec o etajeră cu cărțile preferate în camera de zi.

Ziua Internațională a Cărții și a Drepturilor de Autor se sărbătorește anual la 23 aprilie, sub egida UNESCO, în scopul promovării lecturii, publicării și a drepturilor de autor. Prima astfel de manifestare s-a desfășurat în 1995. 23 aprilie marchează trecerea în eternitate a doi titani ai literaturii universale: William Shakespeare și Miguel de Cervantes, precum și a altor scriitori: scriitorul peruan Inca Garcilaso de la Vega (1616), poetul englez William Wordsworth (1850), scriitorul francez Jules Barbey d'Aureville (1889) și poetul englez Rupert Brooke (1915).

De asemenea, prin Hotărârea de Guvern nr. 293 din 14 aprilie 2005, ziua de 23 aprilie a fost declarată „Ziua Bibliotecarilor din România“, astfel că în țara noastră, începând cu 2005, în ziua de 23 aprilie se sărbătorește și Ziua Bibliotecarilor concomitent cu Ziua Internațională a Cărții și a Drepturilor de Autor. Aducem un omagiu cărții și autorilor de carte, oferind câteva minute zilnic lecturării unor texte din literatura universală sau românească, spre relaxare, dar mai ales spre cunoaștere.

Este mai important ca oricând să vorbim despre Bibliotecă

Sub patronajul Comisiei permanente comune a Camerei Deputaților și Senatului pentru relația cu UNESCO, Biblioteca Națională a României a organizat, la 23 aprilie 2021, dezbaterea cu tema „Biblioteca și provocările secolului XXI“, eveniment dedicat împlinirii a 65 de ani de prezență a României în UNESCO.

„Am ales această zi pentru că, în 23 aprilie, tot ca urmare a unei inițiative UNESCO, la nivel mondial se celebrează Ziua cărții și a drepturilor de autor. Această dată este una specială pentru bibliotecile din România, ele sărbătorind, de asemenea, și Ziua bibliotecarului. Privită din punct de vedere istoric, biblioteca este instituția ce are ca principale atribuții constituirea, organizarea, prelucrarea, dezvoltarea și conservarea colecțiilor de documente, în scopul utilizării acestora pentru informare, cercetare, educație sau recreere. De-a lungul timpului, sub presiunea noilor realități sociale și tehnologice, bibliotecile și-au completat și redefinit rolul, devenind, totodată, actori esențiali în comunitatea în care activează, parteneri în educație, promotori ai culturii și ai creației artistice de valoare. În plus, pandemia de Covid-19 a schimbat și mai mult felul în care bibliotecile se raportează la public, obligându-le să facă față unor realități pentru care nu erau în totalitate pregătite. De aceea, este mai important ca oricând să vorbim despre Bibliotecă în contextul provocărilor secolului XXI și să încercăm să identificăm cele mai potrivite căi de urmat pentru a rămâne instituții relevante în peisajul cultural și educațional național. În cadrul dezbaterii, vor fi aduse în discuție teme de interes privind legislația drepturilor de autor, digitalizarea ca fenomen global, evoluția bibliotecilor ca instituții care asigură accesul la informație pentru toate categoriile de public. Și pentru a celebra cum se cuvine cei 65 de ani de prezență a României în UNESCO, Biblioteca Națională a României a organizat la sediul său o expoziție de carte, ce reunește peste 200 de lucrări din fondurile sale curente, apărute după anul 1990, o invitație deschisă de a călători printre cele mai renumite frumuseți ale României, comori vechi, care trebuie cunoscute, înțelese și iubite, o adevărată carte de vizită de oferit celor ce vor să descopere România, să-i înțeleagă istoria și felul unic de a fi al locuitorilor ei. Anul 2020 a fost unul greu pentru noi toți, iar sprijinul primit din partea unor cititori ne-a fost de un real ajutor. De aceea, în contextul Zilei Mondiale a Cărții, am decis să le mulțumim, oferindu-le cărți care sperăm să îi inspire“, au declarat reprezentanții Bibliotecii Naționale a României. ■

✍ George V. GRIGORE, Cristina ANGHELUȚĂ

Sfintele Paști 2021

George V. GRIGORE

Romfilatelita a introdus în circulație, în aprilie, emisiunea de mărci poștale Sfintele Paști 2021, care comemorează momente cruciale din viața lui Iisus Hristos - Intrarea în Ierusalim, Cina cea de taină și Învierea.

Sărbătorile Paștilor reprezintă temelia pe care se sprijină întreg edificiul religiei creștine, respectiv Învierea lui Hristos. Prin biruința lui Hristos asupra morții, creștinii sărbătoresc de Paști Învierea Domnului, dar și consecința Învierii, adică promisiunea trecerii noastre de la moarte la viață.

Cele două timbre ale emisiunii de mărci poștale, cu aceeași valoare nominală de 2 lei, ilustrează icoanele Intrarea Domnului Iisus Hristos în Ierusalim și Învierea. Pe timbrul colței dantelate a emisiunii, cu valoarea nominală de 31,50 lei, este redată icoana Cina cea de taină. Icoanele ilustrate pe elementele emisiunii se regăsesc pe catapetasma Catedralei Mântuirii Neamului.

Intrarea Domnului în Ierusalim

Intrarea Domnului Iisus Hristos în Ierusalim este relatată în toate cele patru Sfinte Evanghelii din Noul Testament (Matei 21, 7-11; Marcu 11,1-10; Luca 19, 29-38; Ioan 12, 12-15).

Biserica Ortodoxă prăznuiește evenimentul Intrării Domnului în Ierusalim în Duminica Floriilor. Conform erminiei bizantine, descrisă și de teologul Constantin Cavernos, „Ghid de Iconografie bizantină”, reprezentarea Intrării Domnului în Ierusalim îl înfățișează pe Mântuitorul Hristos intrând în cetatea Ierusalimului călare pe un mânz de asin. Cetatea Ierusalimului este ilustrată în dreapta scenei, sub forma unei fortărețe cu ușile deschise. Pe poarta cetății iese un grup de bărbați, femei și copii, care tăiau ramuri și le așterneau în calea Domnului Iisus Hristos, strigând: „Osana, Fiul lui David!”. Aceștia reprezintă poporul care locuia în Ierusalim și care a ieșit să-L întâmpine pe Domnul Iisus Hristos, despre a Cărui minune a învierii lui Lazăr auziseră și erau plini de uimire. Domnul Hristos

binecuvântează smerit cu mâna dreaptă și ține în mâna stângă un filacter. Reprezentarea bizantină a acestei icoane îl redă pe Hristos Domnul așezat cu ambele picioare de aceeași parte a asinului, orientat cu fața către cel care privește icoana, spre deosebire de picturile religioase apusene în care Hristos este zugrăvit, de obicei, călărind cu picioarele de o parte și de alta a asinului.

Intrarea Domnului Hristos în Ierusalim este un moment ce ilustrează smerenia Mântuitorului, Care este aclamat de mulțimea de oameni, cea care, peste puțin timp, avea să strige ca El să fie răstignit.

Cina cea de Taină

În Sfânta Scriptură, Cina cea de Taină este redată în toate cele patru Sfinte Evanghelii (Matei 26, 17-29; Marcu 14,12-25; Luca 22, 7-23, Ioan 13, 1-28).

În Biserica Ortodoxă, Cina cea de Taină este prăznuită în Săptămâna Sfințelor Pătimiri ale Domnului nostru Iisus Hristos, în Sfânta și Marea Joi.

La Cina cea de Taină, Domnul Iisus Hristos a instituit Taina Sfinte Euharistii. Această Sfântă Taină, care se mai numește și Sfânta Împărtășanie sau Cuminecătură, este centrul vieții Bisericii. Prin Cina cea de Taină, Domnul Hristos arată că darurile creației, reprezentate prin pâine și vin, sunt daruri ale iubirii Sale pentru oameni, iar când El sfințește aceste daruri, transfigurându-le prin Însăși

prezența Sa, ne dăruiește viață veșnică: „Cine mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu are viață veșnică, și Eu îl voi învia, în ziua cea de apoi. Căci trupul Meu este adevărată mâncare și sângele Meu, adevărată băutură” (Ioan 6, 54-55).

Icoana Cinei celei de Taină este nelipsită din programul iconografic al bisericilor ortodoxe, fiind zugrăvită în naos, pe catapetasma sau chiar în altar.

Această icoană îl înfățișează pe Iisus Hristos stând la cină cu ucenicii Săi, înainte de Sfânta Sa Pătimire. Pe masă sunt farfurii, pâine, ulcioare și vin. Iconografia bizantină înfățișează masa Cinei celei de Taină ca fiind semicirculară. Domnul Hristos este așezat în mijlocul semicercului mesei, fiind astfel centrul icoanei. De asemenea, El este reprezentat puțin mai mare decât ucenicii Săi. Hristos binecuvântează cu mâna dreaptă; ucenicii sunt așezați de-o parte și de alta a lui Hristos; Ioan este așezat în partea stângă, plecat pe pieptul lui Iisus (conform Ioan

13, 23-25), iar Petru se află în dreapta lui Iisus, având în vedere că era cel mai în vârstă dintre ucenici. Tot în partea dreaptă este zugrăvit Iuda, care își întinde mâna către blid și se uită către Iisus, vădind astfel intențiile sale de trădător. Ucenicii sunt reprezentați fără aureole, iar expresia chipurilor arată tulburare și tristețe pentru că Domnul Hristos le spune că unul îl va vinde și El va fi condamnat la moarte. Totodată, fețele ucenicilor sunt toate orientate frontal, către privitorul icoanei.

Învierea Domnului

Învierea Domnului Iisus Hristos din morți este punctul central al activității Sale pământești și al istoriei mântuirii oamenilor. Sfinții Evangheliști relatează pe larg acest eveniment cutremurător și tainic, plin de slavă dumnezeiască, prin care Mântuitorul Iisus Hristos restaurează omul și întreaga creație (Matei 28; Marcu 16; Luca 24; Ioan 20).

Icoana obișnuită, mai ales în pictura bizantină, a Învierii

Domnului este cunoscută sub numele de „Anastasis” (termenul grec pentru „Înviere”), care îl reprezintă pe Domnul Iisus Hristos ca Biruitor asupra iadului și a morții. Această icoană se mai numește și icoana Coborârii la iad a Domnului.

Domnul Iisus Hristos este reprezentat ca fiind Stăpân al vieții și al morții, Biruitor al iadului, Izbăvitor al celor aflați aici. Mântuitorul Hristos privește cu duioșie la fața lui Adam, care imploră iertare. În dreapta lui Adam, se află Eva, care este, de asemenea, în genunchi, cu mâinile ridicate în semn de rugăciune către Hristos Mântuitorul. Hainele în care este reprezentată Eva aduc aminte de îmbrăcămintea Maicii Domnului, sugerând astfel că Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu Întrupat, Noul Adam, S-a născut ca om în lume prin noua Evă, Fecioara Maria. În stânga Domnului Iisus Hristos, sunt zugrăviți regele Solomon și regele David, îmbrăcați în veșminte împărătești, cu coroană pe cap, strămoși și proroci ai lui Mesia. Ei îl recunosc pe Hristos Domnul - Mesia, arătând tuturor pe Cel despre Care profețiseră și a Cărui venire o vestiseră. În spatele lui Solomon îl putem vedea pe Sfântul Ioan Botezătorul, Înaintemergătorul care a pregătit calea Domnului.

Albumul filatelic este realizat în tiraj limitat de 267 de exemplare. Icoanele Intrarea Domnului în Ierusalim, Cina cea de taină și Învierea Domnului, ilustrate în acest album filatelic, se regăsesc pe catapetasma Catedralei Mântuirii Neamului. ■

„Călător prin tradițiile de Paști” la Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”

Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”

Sub înaltul Patronaj al Majestății Sale Margareta, Custodita Coroniă române

Ateliere de creație pentru copii

17 și 24 aprilie 2021

între orele 11.00 – 12.00 și 13.00 – 14.00

CĂLĂTOR PRIN TRADIȚII DE PAȘTI

Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti” a invitat copiii la o călătorie prin tradițiile de Paști, organizând ateliere de creație în zilele de 17 și 24 aprilie 2021. Sărbătoarea Paștilor s-a dovedit o bună ocazie de a cunoaște obiceiuri, tradiții, manifestări legate de moștenirea culturală a românilor. Copiii au deprins tehnica încondeierii ouălor, tehnica țesutului în două ite și să confecționeze obiecte decorative din materiale naturale și reciclabile - flori presate, lână, semințe, ață, lemn, carton. Atelierele au fost organizate pentru opt copii/atelier,

respectând normele în vigoare. De asemenea, între 18 și 30 aprilie 2021, tot aici a fost organizată expoziția „Secvențe esențiale” a Laurei Flore, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România. Expoziția a cuprins icoane, studii și interpretări și a fost curatoriată de dr. Tereza Sinigalia. Într-un alt proiect, Muzeul a invitat copiii să își petreacă în aer liber o săptămână din vacanța de primăvară și să participe la o serie de ateliere de creație, coordonate de meșteri iscusiți. Atelierele s-a adresat copiilor cu vârsta între 6 și 14 ani și au avut loc în perioada 19-23 aprilie 2021. ■

George V. GRIGORE

Ziua Internațională a Monumentelor și Siturilor, marcată la Muzeul Național Cotroceni

Foto: George V. GRIGORE

Muzeul Național Cotroceni, monument istoric de importanță națională, a marcat Ziua Internațională a Monumentelor și Siturilor, sărbătorită prin decizia UNESCO, în fiecare an, pe 18 aprilie, prin lansarea în mediul online a expoziției “Ferdinand și Maria, un destin comun: România Mare”.

Expoziția va putea fi vizionată pe pagina web a Muzeului Național Cotroceni (www.muzeulcotroceni.ro), în perioada 18 aprilie - 15 mai, pe pagina de facebook a Muzeului Național Cotroceni, dar și într-o selecție prezentată pe pagina oficială a ICOMOS.

În contextul împlinirii a 30 de ani de existență ca spațiu memorial în peisajul cultural românesc, expoziția prezintă genealogiile familiilor Romanov, Saxa-Coburg și Gotha și Hohenzollern-Sigmaringen, cu scopul de a familiariza publicul cu originea și gradele de rudenie ale personalităților înfățișate. Portretele prezentate în expoziție sunt realizate de tineri artiști români: Oana-Alexandra Achiței, Georgiana Chițac, Alexandra-Elena Ciocan, Ana-Maria Gălețeanu, Ana-Alexandra Hochreiter, Alexandru Săvescu, Zelmira Szabo și Traian Țamuris.

“Îmbinând într-o manieră accesibilă și creativă informațiile istorice cu viziunea personală a unor tineri artiști, proiectul expozițional parcurge fascinantă poveste a unor destine regale. Și prin acest demers, Muzeul Național Cotroceni face legătura între trecut și viitor, promovând istoria și personalitățile marcante ale acesteia, văzute prin ochii tinerilor artiști. Credem în puterea tinerei generații de creatori și a culturii vii ca liant și promotor al patrimoniului național peste timp”, a comentat Liviu Jicman, director general al Muzeului Național Cotroceni.

În fiecare an, cu ocazia Zilei Internaționale a Monumentelor și Siturilor, ICOMOS - International Council on Monuments and Sites - propune o temă de promovare a patrimoniului cultural pentru evenimentele și activitățile care sunt organizate de membri săi și parteneri. Pentru anul acesta, tema aleasă a fost „Complex Pasts: Diverse Futures”.

Un omagiu firesc

De mult aveam dorința de a ajunge aici, în dealul Cotrocenilor, spre a vedea muzeul, respectiv Palatul și Mănăstirea. Așa că am făcut rezervare cu câteva zile înainte și am confirmat că grupul nostru de vizitatori nu depășește zece persoane. Cu mănuși și măști de protecție ne-am prezentat cu 15 minute mai devreme de ora programată, spre a putea vizita Muzeul Național Cotroceni. Descendenți ale unora dintre cele mai importante familii regale, Ferdinand și Maria și-au închinat viața construirii

unei țări, devotamentul lor urmând în mod natural tradiția creată de părinții și bunicii lor în alte țări din Europa, dar și de regele Carol I și regina Elisabeta în România. Conceput ca un omagiu firesc, proiectul expozițional propus prezintă regii României Mari, genealogia și fascinantă poveste a unor destine regale care se împletesc cu istoria țării pe care au fost sortiți să o conducă. Narațiunea începe în 1834, când regina Maria a II-a urcă pe tron, într-o epocă incertă pentru monarhiile europene. Maria a II-a a Portugaliei și Victoria a Marii Britanii și Irlandei, regine și mame, întâmpină un set diferit de obstacole față de verii lor care ocupă tronurile din celelalte capitale europene. Bazându-se pe soții lor, Ferdinand de Saxa-Coburg-Gotha și Alfred de Saxa-Coburg-Gotha, cele două regine devin simboluri ale națiunii, adaptându-și rolul într-o monarhie constituțională. Împăratul Alexandru al II-lea al Rusiei și principele Karl Anton de Hohenzollern-Sigmaringen își dedică viața întăririi prestigiului țării lor, convinși de dreptul divin al monarhului asupra supușilor săi. Copiii lor, Leopold, Antonia, Alfred și Maria Alexandrovna, nu au avut pe umeri soarta unor popoare, dar și-au trăit viața inspirați de un puternic simț al datoriei, pe care l-au transmis mai departe regelui Ferdinand și reginei Maria.

Nu putea fi aleasă o tematică mai bună expoziției dedicate acestei zile, decât „Ferdinand și Maria, un destin comun: România Mare”. ■

✍ Cristina ANGHELUȚĂ, George V. GRIGORE

Două situri candidează din partea României pentru Marca Patrimoniului European în sesiunea 2021

Palatul Comisiei Europene a Dunării din Galați și Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA Sibiu vor candida din partea României pentru acordarea Mărcii Patrimoniului European. Institutul Național al Patrimoniului a înaintat Comisiei Europene formularele de cerere ale celor două situri preselecate, în data de 26 februarie 2021. Juriul european, format din 13 experți independenți, va delibera asupra tuturor siturilor preselecate la nivel național și urmează să se pronunțe asupra selecției finale până la sfârșitul anului 2021, potrivit calendarului oficial. Maximum două situri pot trece de preselecția națională și maximum un sit din fiecare stat membru va putea primi Marca în fiecare sesiune de selecție. În forma actuală a propunerilor, celelalte două situri candidate nu au îndeplinit anul acesta criteriile specifice Mărcii Patrimoniului European, însă pot trimite noi cereri pentru preselecția la nivel național din anii următori. Institutul Național al Patrimoniului, în calitate de coordonator, poate oferi consultanță celor interesați să candideze.

Despre Palatul Comisiunii Europene a Dunării

Tratatul de Pace de la Paris din 1856 care a încheiat Războiul Crimeii (1853-1856) a reprezentat actul de înființare a Comisiei Europene a Dunării. Menită să asigure libertatea navigației pe Dunăre, cu precădere la vărsarea în Marea Neagră, potrivit principiilor regimului de navigație pe Rin, instituite prin Tratatul de la Paris din 1814 și Actele Congresului de la Viena din 1815, Comisiei Europene a Dunării, instituție cu statut internațional, i s-a atribuit rolul de a gestiona navigația pe șenalul navigabil al Dunării maritime. Palatul a fost construit în 1896 ca sediu administrativ pentru Comisia Europeană a Dunării, care a funcționat în această clădire până la desființarea sa, în 1948. Din 1968, clădirea a devenit sediul Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”, înființată prin Decret Regal, semnat de Carol I la data de 7 decembrie 1889. În prezent, imobilul are statut de monument istoric.

Despre Muzeul ASTRA

Muzeul Civilizației Populare Tradiționale ASTRA este unul dintre cele mai dinamice muzee publice din România din perspectiva conservării și promovării patrimoniului cultural material și imaterial cu valoare etnografică. De la deschiderea sa în 1967 s-a axat pe strângerea unei colecții impresionante și extinse de exemplare ale civilizației populare românești, dar și aparținând celorlalte grupuri etnice regăsite pe teritoriul României, dezvoltând programe și acțiuni culturale pentru o mai bună înțelegere a vieții rurale din întreaga țară. Conceput ca un muzeu viu, acesta găzduiește numeroase evenimente participative, precum târguri tradiționale, ateliere, festivaluri și spectacole folclorice. Marca Patrimoniului European este o inițiativă menită să aducă în atenția publicului valorile fundamentale europene, elementele comune de istorie, cultură și patrimoniu cultural care contribuie la consolidarea sentimentului de apartenență la UE și a dialogului intercultural. Acordarea Mărcii la nivel european se desfășoară o dată la doi ani, iar fiecare stat membru al Uniunii poate transmite Comisiei Europene în fiecare sesiune maximum două propuneri de situri, dintre care poate fi selectat maximum unul. Marca este acordată pe baza a trei criterii: valoarea europeană simbolică a unui sit, proiectul propus pentru a promova dimensiunea sa europeană și capacitatea operațională de a implementa proiectul sau planul de lucru. Singurul sit din România inclus în această listă este Memorialul Sighet din Sighetu Marmăției, județul Maramureș. Acesta a primit oficial Marca Patrimoniului European în martie 2018 pentru misiunea asumată de perpetuare a memoriei victimelor comunismului și regimurilor totalitare, precum și a celor care au încercat și continuă să se opună acestor regimuri. ■

 TimpRomanesc.ro

 George V. GRIGORE

Pe lângă Ilfov. Azi, FIERBINȚI TÂRG Cândva, localitatea a fost arondată plășii Mostiștea-Ilfov

Locul „magic” în care se filmează serialul „Las Fierbinți” se află imediat peste granița de județ a Ilfovului, la nord-est. Fierbinți-Târg (în trecut, Fierbinți-Stroești și Târgu Fierbinți) este un oraș din Ialomița, format din localitatea Fierbinți-Târg (reședința) și satele Fierbinții de Jos, Fierbinții de Sus și Grecii de Jos. Orașul se află în extremitatea vestică a județului Ialomița, la limita cu Ilfovul, pe malurile râului Ialomița, la coada lacului Dridu pe care acest râu îl formează chiar înainte de confluența sa cu Prahova. Prin oraș trece DJ 101, care îl leagă spre est de Dridu și Jilavele (unde se termină în DN1 D), și spre vest în Ilfov de Nuci, Moara Vlășiei, Balotești (unde se intersectează cu DN 1). Localitatea este atestată documentar între anii 1620 și 1650. La sfârșitul secolului al XIX-lea, Fierbinți-Târg avea statut de comună rurală, purta numele de Fierbinți-Stroești, era arondată plășii Mostiștea a județului Ilfov. Avea 2.289 de locuitori, care trăiau în 559 de case. În comună funcționau o companie de dorobanți, un birou telegrafic, trei biserici și două școli (una de băieți și una de fete). Anuarul Socec din 1925 consemnează comuna cu numele de Fierbinți, ca reședință a plășii Fierbinți din același județ; comuna avea 4.360 de locuitori în satele Fierbinții de Jos, Fierbinții de Sus, Fierbinți-Târgul, Fundu Dănoilului, Micșuneștii Mari și Stroești. În 1931, din comuna Fierbinți s-a separat comuna Târgul-Fierbinți, cu satele Fierbinții de Jos, Fundu Danciului, Micșuneștii Mari, N.T. Filitis și Târgu Fierbinți. Comuna Fierbinți a rămas cu satele Fierbinții de Sus și Stroești. În timp, comuna Fierbinți a fost absorbită de comuna Târgu-Fierbinți. În 1950, a trecut la raionul Căciulați, apoi (după 1956) la raionul Urziceni, ambele aparținând regiunii București. Satul Fundu Danciului a luat în 1964 numele de Mircești, iar satul N.T. Filitis a luat numele de Satul Nou. În 1968, deja denumită Fierbinți-Târg, comuna a revenit la județul Ilfov, reînființat; tot atunci, au dispărut satele Mircești, Satul Nou (incluse în satul Fierbinți-Târg) și Stroești (inclus în satul Fierbinții de Sus). În 1981, o reorganizare administrativă regională a dus la transferarea comunei la județul Ialomița. Comuna Fierbinți-Târg a fost declarată oraș în 2004.

„La Hierbinți”

Sunt și personalități născute aici: Marin Constantin - poet, realizator de emisiuni radiofonice, Alexandru Dobre - etnolog, folklorist, Dan Elias - poet (pseudonimul lui Daniel Teodorescu, Marian Ștefan - muzeograf, redactor și istoric, Tița Ștefan - interpretă de muzică popular, Alexandru Țipoia - artist plastic, Florian Popescu - profesor (1922 - 2005), care a scris „Monografia comunei Fierbinți-Târg” (2002).

În oraș sunt patru grădinițe, un grup școlar agricol care asigură învățământ primar, gimnazial și liceal și un cămin cultural unde funcționează clubul copiilor. și o bibliotecă orășenească cu peste 15.000 de volume. Din 1880 există și un centru medical la Fierbinți-Târg, construit și donat comunității de N.C. Georgescu. Acesta a fost un spațiu reprezentativ al asistenței medicale rurale timp de 123 de ani. În 2003 a fost transformat în Centru de Asistență Medico-Socială. Mai există un Complex de Servicii Sociale compus din Centru pentru persoane vârstnice și Centru de protecție temporară pentru tinerii care nu mai sunt instituționalizați. Pe teritoriul orașului mai există un teren de sport și o sală de sport. Cele mai vechi descoperiri arheologice de pe teritoriul orașului sunt din sec.III-IV, care atestă existența unor așezări și comunități umane (Necropolă - epoca daco-romană) și din epoca medievală (Necropolă epoca medievală). Localitatea este atestată documentar printr-un hrisov a lui Gavriil Movilă voievod, ortografiată „Hierbinți”, la 22 mai 1622. Așezarea de pe apa Ialomiței era încă din acea vreme un centru rural important. În secolele XIV-XVII apar documente scrise despre existența unor așezări, limitate teritorial și localizate precis sub formă de cătune și chiar sate, comunități constituite cu reguli de conviețuire. Documentele doveditoare sunt numeroase: acte de donații, de împrumut, vânzări-cumpărări. Prima așezare de acest fel atestată printr-un document scris, este satul Tătărei, situat, se pare, la limita sud-vestică a comunei, „întărit” de voievodul Vladislav al II-lea, la 1 august 1451, jupânului Mihail din Ruși (a.s.v. „Monografia comunei Fierbinți-Târg”, autor Prof. Florian Popescu, pag.20). În secolele XV-XVII s-au identificat un număr important de „sate” de mici dimensiuni (maxim 10-12 gospodării), menționate în documente.

Există documente scrise referitoare și la evoluția social-economică din secolele XVII-XX, cu menționarea unor nume de personalități istorice de frunte ale țării, implicate în viața social-economică a unor sate din Fierbinți. Printre acești stăpâni de pământ pe teritoriul comunei Fierbinți s-au numărat Mihai Viteazul, boieri din familia Ghiculeștilor, Grecenii, Scarlat Vodă Ghica, de la care i s-a spus „Fierbinții Ghicai”.

În 1862, țărani din sat au participat la răscoala condusă de fierbințeanul Mircea Mălăeru, răscoală care a cuprins mai multe sate din Ialomița și Ilfov, pe problema reformei agrare, în timpul domniei lui Cuza. În perioada interbelică, Fierbinți a fost centru de Plasă, cu 51 de sate arundate. Între anii 1960-1968, localitatea a aparținut Raionului Urziceni, Regiunea București, iar între anii 1968-1981 de Ilfov, Regiunea București. Există o legendă locală în ceea ce privește originea denumirii „Hierbinți”: se spune că exista un han care asigura loc de popas pentru drumeții și negustorii care străbăteau cu căruțele încărcate de mărfuri, drumurile sării de la deal la câmpie și hangiul le servea toate mâncărurile și băuturile calde, fierbinți, de unde drumeții i-au dat numele „La Hierbinți”. ■

Surse: wikipedia.org; impact.ro; haihuin2.com; alexandracristian.ro, independentonline.ro

„Cultură și Duh“ la Mănăstirea Sitaru

Foto: Facebook Mănăstirea Sitaru

Mănăstirea Sfântul Nicolae - Sitaru, în parteneriat cu Consiliul Județean Ilfov, prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov, a organizat, la 11 aprilie 2021, o întâlnire de suflet cu academicianul Ilie Bădescu și scriitorul Adrian Georgescu. Întâlnirea a purtat titlul „Cultură și Duh“, ca o împletire minunată a celor două căi ale Domnului, spre bucuria și fericirea mirenilor. Ilie Bădescu este sociolog și geopolitician, membru corespondent al

Academiei Române în cadrul Secției de Științe Economice, Juridice și Sociologie, doctor în sociologie, profesor universitar și fost șef al catedrei de sociologie al Universității din București. Celălalt invitat, Adrian Georgescu, este un scriitor care a debutat cu poezie în 1968, în timpul studiilor liceale, în revista Amfiteatru, și a publicat apoi în România Literară. Are peste 21 de volume de poezie publicate, iar în 2002 scrie romanul „Rebutarea omenirii“, la Editura Amurg Sentimental.

Într-o atmosferă de sărbătoare, doritorii de atmosferă spirituală și culturală, reprezentanți de marcă pentru mediul universitar și literar, i-au putut asculta pe distinși oaspeți care au conferențiat și care au răspuns la întrebări legate de existența-litatea umană, spiritualitate, societatea contemporană din perspectivă sociologică sau filosofică, geo-noopolitică, educație, literatură, muzică, film și arte.

Ca de fiecare dată, protopsaltul Petre Neagu a încântat audiența cu piese din repertoriul muzicii psaltice de tradiție bizantină.

La final au fost acordat diplome de merit pentru cei implicați în activitățile cultural-artistice care au loc la Mănăstirea Sfântul Nicolae - Sitaru. Evenimentul a fost organizat și moderat de Ieromonahul Hrisostom Iorgulescu. ■

George V. GRIGORE

16 martie - 16 aprilie 2021

Podoabe ale jupâneselor de la Curtea Domnească din Târgoviște, un ev mediu feminin

Deși eram amenințați de ploaie, ne-am înarmat cu șepci, umbrele și glugi și am ieșit din București cu mașinile, spre Târgoviște. Drumul a fost un pic cam monoton, dar cu multe flori de primăvară ce parcă ningeau peste parbrizul mașinii noastre cu petale albe. A urmat bucuria celor descoperite în Târgoviște, care au adus zâmbete și lumină pe fețele noastre. La Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească” Târgoviște, am vizitat din nou Curtea Domnească și beciurile sale, Turnul Chindiei fiind în renovare.

La Muzeul Tiparului și al Cărții Vechi Românești am văzut o micro-expoziție interesantă - „Podoabe ale jupâneselor de la Curtea Domnească din Târgoviște”, care continuă seria de expuneri lunare, sub genericul “Comori în obiectiv”, cu prezentarea unor artefacte din categoria podoabelor și cea a accesoriilor vestimentare. Noua propunere are la bază piesele de inventar funerar descoperite în cimitirul bisericii Sfânta Vineri, în 2018. Obiecte precum cercei, paiete, ornamente de tipul coroniței, ace pentru prinderea voalului etc., grupate pe categorii și etalate într-un mod inedit, ilustrează un exemplu de înfrumusețare a unei jupâne de la Curtea domnească din Târgoviște, din perioada secolelor XVI-XVII. Plecând de la realitatea surprinsă în timpul săpăturii arheologice,

s-a realizat o posibilă variantă de reconstituire a dispunerii podoabelor ce țineau de acoperământul capului. Secvențe din timpul cercetărilor, imagini cu artefacte surprinse în context arheologic, detalii ale unor obiecte spectaculoase, filmări tridimensionale ale acestora, se pot regăsi într-o proiectie care completează informația expoziției. Perioada expunerii a fost 16 martie - 16 aprilie 2021.

În urma cercetării artefactelor, au fost evidențiate următoarele grupuri de bază, determinate de tipul descoperirilor: podoabe pentru cap și pentru acoperământul capului (cercei, ace destinate fixării sau decorării, diverse obiecte ornamentale de tipul coronițelor), accesorii vestimentare (nasturi, copci), podoabe pentru mâini (inele cu piatră, brățări). Este cert faptul că valoarea veșmintelor nu se rezuma doar la materialele scumpe ci și la podoabele care le înfrumusețau. Piese de îmbrăcăminte, cunoscute la curțile domnești și boierești, s-au transmis și altor categorii, însă în materiale mai puțin luxoase și cu ornamente mai simple. Un element caracteristic al costumului de curte românească din secolele XV-XVII, cunoscut în detaliu din surse iconografice, era învelitoarea capului, care la femeile măritate, doamne sau boieroaice, cuprindea un văl de pânză (maramă) prins de bonetă în ace cu terminații laborioase. Indiferent de tipul lor, agrafele veneau să completeze decorul la nivelul capului. De dimensiuni variate, se compuneau dintr-o tijă ascuțită la o extremitate și la cealaltă prevăzută cu diferite elemente ornamentale. În categoria podoabelor pentru cap, cerceii sunt cei care, prin varietate, prin folosința lor continuă, ocupă un loc aparte. Între tipurile descoperite, atrag atenția cerceii în formă de rozetă, cu pietre semiprețioase, pe una din fețe de culoare verde, și grena pe cealaltă. Existența unui șnur din material textil, surprins, la momentul descoperirii, la unul din cercei, ne determină să ne gândim și la posibili-

tatea utilizării acestei piese ca parte a unei garnituri de podoabe. Printre podoabele descoperite se regăsesc și obiecte legate direct de aspectul vestimentației, precum nasturii și copcile. Accesoriile vestimentare au fost descoperite în asociere cu obiecte de tipul cerceilor, inelelor, acelor de văl, monedelor, fragmentelor de țesătură, firelor de aur sau argint, recipiente din sticlă, sigilii comerciale etc. Din categoria podoabelor pentru mâini, inelele sunt numeroase, raportate la dimensiunea zonei cercetate, iar tipologic, destul de variate. Aspectul inelului variază, evident, în funcție de rolul pe care acesta l-a avut în timp, de la obiect de podoabă, la însemn de distincție socială sau obiect cu conotații religioase. Strălucitoare și lucrate cu mare atenție și finețe, podoabele jupâneselor de la Curtea Domnească din Târgoviște ne dovedesc nivelul de trai pe care îl aveau clasele conducătoare, dar și valoarea și simbolistica unor elemente ce înfrumusețau viața lor de zi cu zi. ■

Surse: voceadambovitei.ro; ziardambovita.ro; oficialmedia.com; ziare.com; ordineaz zilei.ro

George V. GRIGORE

Prima variantă a Constituției americane, cea din perioada Confederației celor 13 state americane, urmând Declarației de Independență din 1776, a fost scoasă la licitație la 27 aprilie, în cadrul Licitației de Artă Sacră, inclusiv o selecție de Carte Veche. Este o premieră pentru piața românească de artă și obiecte de colecție scoaterea la vânzare a unui asemenea exemplar și o ocazie rară pentru colecționari sau bibliofili. Cartea se află în stare bună de păstrare. Pe numele său original „Constituțiile celor treisprezece State ale

27 aprilie 2021

Licitație de Artă Sacră și selecție de carte veche Prima variantă a Constituției Americii, la vânzare

Americii” Constituția confederativă americană (de fapt un cumul al constituțiilor celor 13 state și un Statut unificator al Confederației) a fost publicată în 1777, pentru ca în 1873 să fie tradusă în franceză de ducele de La Rochefaucauld și să fie tipărită în franceză într-un tiraj special, de doar 600 de exemplare, special pentru Benjamin Franklin, care era, la acea vreme, primul ambasador al proaspetei confederații americane în Franța, pe lângă regele Ludovic al XVI-lea. Franklin a fost trimis de Congresul american în Franța încă din 1776, să convingă Franța să se alieze cu coloniile americane în lupta lor pentru independență împotriva Imperiului Britanic, demers reușit. După câștigarea Războiului american de Independență și încheierea păcii cu Marea Britanie, în 1783, Franklin militează pe lângă puterile Europei pentru recunoașterea uniunii confederative americane, în care scop

comandă tirajul special de 600 de exemplare, să servească lămuririi oamenilor de stat europeni cu privire la principiile inovative ale democrației americane. Această variantă în franceză cuprinde, în afara de constituțiile celor 13 state, Declarația de Independență, Statutele Confederației și Tratatul cu Franța, Țările de Jos și Suedia. Piesa de colecție se va scoate la licitație marți, 27 aprilie, ora 18:30, pe platforma Artmark Live, și are un preț de pornire de doar 1.500 de euro. Pagina de titlu a piesei de colecție poartă și prima apariție grafică într-o carte a sigiliului SUA. O ștampilă de bibliotecă evidențiază că, la jumătatea secolului al XIX-lea, exemplarul scos la vânzare a făcut parte din fondul de carte al Bibliotecii Române de la Paris, bibliotecă organizată în 1846 de Societatea Studenților Români, ce lua ființă în 2 decembrie 1845 sub președinția lui Ion Ghica și secretariatul lui C.A. Rosetti și Scarlat Vârnav. Printre

membrii fondatori s-au numărat Bălcescu, Kogălniceanu, Bolintineanu și frații Brătianu. Biblioteca Română de Paris, întreprindere voluntară și privată, finanțată de tinerii boieri, viitori pașoptiști, avea drept menire evidențierea unei culturi naționale, de limbă românească, și era văzută drept o demonstrație necesară militării Societății pentru unirea Țărilor Române. Biblioteca era ulterior reorganizată de istoricul Nicolae Iorga, pentru ca în 1945 să fie desființată 1945, sub impactul schimbării de regim, moment la care fondul de bibliotecă se risipește. Licitația de Artă Sacră, inclusiv o selecție de Carte Veche, numără aproximativ 200 de icoane rare și cărți vechi. Piese de colecție au putut fi admirate la Palatul Cesianu-Racoviță, expoziția fiind deschisă publicului larg, în regim gratuit până la 27 aprilie. ■

TimpRomânesc.ro

Aniversare - 150 de ani

NICOLAE IORGA. Ipostaza tragică a unui spirit european

Spirit enciclopedic de factură renascen-tistă, Nicolae Iorga rămâne la cei 150 de ani de la naștere (6 iunie 1871, Botoșani) personalitatea de primă mărime din istoria culturii române, reprezentând cu atâta strălucire știința și conștiința istorică, spiritualitatea poporului român în cele mai importante momente ale sale, vreme de o jumătate de secol, până la acel tragic sfârșit din 27 noiembrie 1940. Înzestrat cu excepționale calități intelectuale și cu o neobișnuită putere de muncă, s-a spus că la Nicolae Iorga totul a fost precoce și exceptional. Pe când acesta nu-și realizase nici jumătate din uriașa lui operă, în discursul de recepție la primirea lui Nicolae Iorga în Academia Română, istoricul A.D. Xenopol avea toate motivele să mărturisească următoarele: „Te întrebi, cu înminunare, cum a putut un creier să conceapă atâtea lucrări și o mână să le scrie!“ După ce, până la vârsta majoratului, doar în cursul unui an, reușea să-și susțină toate examenele de la Facultatea de Litere din Iași, tânărul Nicolae Iorga se înscrie își continuă studiile la Școala de Înalte Studii din Paris, iar în 1893, la numai 22 de ani, după documentări asidue la Londra și Roma, primește titlul de doctor în istorie al Universității din Leipzig.

La început de secol XX, Iorga a alcătuit cea dintâi mare istorie literară

Reîntors în țară în toamna anului 1894, s-a dedicat cercetărilor și scrierii istoriei naționale și universale, istoriei literare, criticii de artă, teatrului, literaturii, descrierilor de călătorii, ziaristicii, memorialisticii și politiciii. A elaborat ample monografii despre principalele personalități din istoria națională, a alcătuit o istorie a românilor în zece volume, neexistând moment, sector sau problemă mai importantă din istoria națională asupra căreia Nicolae Iorga să nu fi adus o esențială contribuție. Pe la început de secol XX, Iorga a alcătuit cea dintâi mare istorie literară, începând cu literatura populară și încheind cu operele literare ale scriitorilor contemporani. În acest context, marele cărturar impune conceptul de istorie literară, oferind și prima operă clasică a istoriografiei noastre literare. Ca atare, în 1901 i se tipărește Istoria literaturii române în secolul al XVIII-lea (1688 -1821), revenind, în 1904, cu adevăratul prim volum al istoriei sale literare, Istoria literaturii religioase a românilor până la 1688, continuat cu Istoria literaturii românești în veacul al XIX-lea de la 1821 înainte, dezvoltarea culturală a neamului, I-II, 1907-1909, acestea adăugându-i-se în 1934 Istoria literaturii românești contemporane, vol. I-II (1867-1890; 1890-1934), în timp ce din cursul său de prin 1927-1928 a rezultat Istoria literaturii românești. Nicolae Iorga a emis judecăți de valoare, cu o genială putere de observație și analiză, asupra operei cronicarilor, a personalităților Școlii Ardelene, ca și a scriitorilor din prima jumătate a veacului al XX-lea. Ca istoric literar, este întemeietorul indiscutabil al acestei discipline, prin spiritul modern în care aceasta a fost concepută. Interesat de problemele tehnicii criticii literare, Iorga indică trei tipuri de analiză a operei literare, tipuri pe care le dorea complementare, într-o formă aproximativă de ceea ce, mai târziu, va constitui „critica totală“. În acest sens, în studiul Critica literară și anticicii, publicat în revista „Arhiva“ (II, 1890) și inclus după mai bine de trei decenii în volumul Pagini din tinerețe (Craiova, 1921), Iorga considera că „a lua opera, a arăta efectul estetic ce

Foto: Radio România Cultural

produce, a cerceta și a pune în lumină procedeele prin care artistul capătă această influență estetică, a deduce artistul din operă, aflând constituția lui psihică din chipul cum și-o manifestă în operele sale, a merge mai departe cu cercetările, a da starea artistului care a izbutit să întrupeze într-o operă vie aspirațiile și felul de a gândi și a simți al unei societăți întregi, iată sarcina criticului om de știință.“ Avansând în direcția periodizării istoriei literaturii române, Iorga propune o grupare a capitolelor nu pe autori, prezentați cronologic, ci pe epoci, în funcție de principalele „curente literare“. Perioadele sunt marcate prin câte o personalitate literară proeminentă, ca, de exemplu, „Epoca lui Cantemir“, „Epoca lui Chezarie de Râmnic“ sau „Expresia integrală a sufletului românesc: Eminescu“. Dacă în istoria literaturii clasice și contemporane a lansat opinii personale, în cunoașterea și aprofundarea operei lui Eminescu se înscrie în fruntea celor care se dedică eminescologiei. Instaurată o dată cu seria articolelor publicate la „Sămănătorul“, Iorga anunța apariția unei noi epoci de cultură, astfel încât ipostaza criticului de îndrumător în creația literară rămâne cu totul semnifi-cativă pentru cultura românească, activitatea și studiile orientative formulate cu deosebire în paginile revistei al cărei animator a fost din iunie 1905 și până în 17 octombrie 1906, constituindu-se într-un moment de o deosebită importanță pentru criticul literar de direcție. Din această perspectivă, trebuie apreciat rolul lui Nicolae Iorga de a pune bazele unei discipline pe care a reprezentat-o cu strălucirea unui ctitor, dând de pe acum istoriei literare criteriile științifice atât de necesare.

Politica lui Iorga, comentarii și dispute

Ca politician, Iorga a atras insistent atenția asupra pericolului pe care îl reprezintă organizațiile teroriste, demascând acțiunile acestora, ceea ce a provocat o serie de scrisori amenințătoare și injurioase. Hotărât să-l susțină pe Carol al II-lea, Nicolae Iorga credea sincer în virtuțile monarhiei constituționale și în capacitatea lui Carol al II-lea de a fi un rege valoros. Creșterea rolului instituției monarhice ar fi coincis (din punctul său de vedere) cu „o revoluție a mentalității naționale“. Mai târziu, se descoperă un program terorist împotriva lui, printre complotiști numărându-se Corneliu Zelea Codreanu, Moța și șapte dintre studenții fasciști, pedepsiți doar cu numai câteva luni de

închisoare la Văcărești și, ulterior, după asasinarea savantului, achitați imediat. Adversar al dictaturii, fie ea regală sau legionară, Nicolae Iorga a acceptat, fără a se fi implicat direct, ideea regelui „de a-i da ordin lui Armand Călinescu să-l lichideze pe Căpitan“, ceea ce, după septembrie 1940, când legionarii devin miniștri în guvernul Ion Antonescu și se instituie „statul legionar“, face ca istoricul să se afle în mare primejdie. Nicolae Iorga refuză propunerea lui Codreanu de atenuare a pornirilor de adversitate față de mișcarea și, la 18 martie 1938, ține conferința cu subiectul „Hitler, distrugătorul civilizației“, atrăgându-și un nou șir de amenințări tot mai fățișe prin scrisori pline de injurii. Păstrându-se neînfricat în fața mesajelor care nu reușesc să-l reducă la tăcere, Iorga refuză orice dialog cu acești indivizi aflați pe ultima treaptă a decadenței intelectuale

Prof. dr. Marin IANCU

și morale. Împrejurările asasinării profesorului și scena ridicării acestuia din vila sa de la Sinaia sunt cuprinse de Marin Preda în romanul Delirul printr-o mărtu-risire a generalului Antonescu în fața mamei sale: „... ușa camerei doamnei Iorga s-a deschis și trei persoane au apărut în prag“. „ – În ziua aceea (27 noiembrie 1940, orele 17, n.n.), când i-a văzut pe acei inși barând ușa de la intrare, doamna Iorga s-a ridicat neliniștită de la biroul ei și i-a întrebat cine sunt. Unul dintre indivizi i-a răspuns: «Poliția legionară a Capitalei. Am venit să-l luăm pe domnul profesor Iorga pentru un interogatoriu». «Profesorul e bolnav, le-a răspuns femeia, nu poate ieși nicăieri». «Bolnav?! s-a mirat unul dintre ei. După câte știm noi, e perfect sănătos». În clipa aceea a intrat pe ușă bucătăreasa, cu tava cu ceai pentru profesor. Doamna Iorga i-a făcut un semn disperat să plece de-acolo, dar indivizii s-au luat după ea, care i-a dus în odaia unde Iorga lucra. Curând au coborât iarăși în odaia doamnei, cu profesorul înaintea“. Iorga este executat la 28 noiembrie, orele 7.15, în acel context tensionat, paroxistic, la vârsta de 69 de ani și 5 luni de o echipă din poliția legionară, condusă de Traian Boeru. Trupul neînsuflit este găsit la un km depărtare de satul Strejnicu, Prahova, pe miriște, la 15 km de Ploiești, acoperit cu brumă, zăcând cu fața în sus, ciuruit de gloanțe, cu capul descoperit, cu mâna dreaptă depărtată de corp și cu degetele împreunate ca pentru rugăciune. „Înainte de a fi ucis, marele savant fusese torturat și batjocorit, avea barba smulsă și pe corp urme de lovituri, răni, tăieturi...“ Referindu-se la acest teribil moment, istoricul Gheorghe Brătianu își va exprima următoarele gânduri: „El a pierit dintre noi în plină putere de gândire și de muncă; cine știe ce ar fi adăugat, întregit sau îndreptat el însuși la cartea ce alcătuia temeiul vieții sale?“ La prima oră de curs, istoricul G.I. Brătianu i-a condamnat pe asasini și a cerut asistenței păstrarea unui moment de reculegere. Din perioada interbelică și până azi, implicarea în politică a lui Nicolae Iorga a stârnit comentarii și dispute dintre cele mai controversate, susținându-se că „amestecul lui Nicolae Iorga în viața politică a avut rezultate dezastruoase atât pentru țară, cât și pentru marele istoric, distrăgându-l de la activita-tea științifică și întunecându-i imaginea în rândul populației“ (Petre Țurlea, Nicolae Iorga între dictatura regală și dictatura legionară, Editura Enciclopedică, București, 2001, p. 13). ■

George V. GRIGORE

Ilfoveni cu care ne mândrim

ALEXANDRU ȚIPOIA, pictorul ilfovean de talie internațională și muzeul său din București

Alexandru Țipoia a fost un pictor român de origine greco-elvețiană, născut la 19 septembrie 1914, în la Micșuneștii Mari (Nuci), a locuit în București și s-a stins la 9 iulie 1993 la Geneva. A studiat pictura la Academia de Belle-Arte din București, avându-l ca maestru, printre alți profesori, pe Camil Ressu. Membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România de la înființarea acesteia, Țipoia realizează nu numai tablouri, ci și lucrări de artă monumentală și decorativă (mozaic, frescă, tapiserie), restaurează pictura murală din câteva biserici oltenese și frescele din chiliile Mănăstirii Cozia. Studiază și cu Constantin Artachino, Nicolae Dărăscu, Gabriel Popescu. Alexandru Țipoia și-a prezentat lucrările în zece expoziții personale în timpul vieții și în alte 20 de expoziții de grup în țară sau în străinătate. Opera sa dovedește, potrivit criticului Pavel Șușară, „profesionism fanatic și conștiință artistică inșafabilă, (...) artistul preferând austeritatea, rigoarea morală și prezența publică discretă până la marginea anonimatului”. Contemporan cu Alexandru Ciucurencu, Corneliu Baba, Ion Țuculescu (n. 1910), Alexandru Țipoia (n. 1914), este, în ordinea vârstei, al patrulea pilon spiritual al artei românești care susține „arhitectura imaginii” secolului XX. Ca parte a unei mișcări artistice, putem spune că opera acestuia poate fi încadrată la postmodernism, expresionism, postimpresionism. Opera lui Alexandru Țipoia a fost orchestrată ca o simfonie. Complexă prin neliniști și soluții creatoare, uneori simultan complementare și contradictorii, contrapunctică prin construcție spirituală, senină prin exprimare plastică, totdeauna adecvată temei, cu un rafinament intelectual al exprimării elevat, aristocratic, de la creier la mână, procesul de creație trecând prin nenumărate rafinate filtre cultural-artistice, ea s-a alcătuit de la sine într-un univers aparte, inconfundabil, de o rară frumusețe. Este adevărat că în cazul unor artiști considerați mari, cunoscându-le câteva lucrări, le cunoști întreaga creație de o viață. Nu mai au nimic de spus, de adăugat. Și-au dat întreaga măsură în câteva lucrări, urmând ca toată viața să se repete la infinit. Nu este cazul lui Alexandru Țipoia, care s-a înnoit încontinuu pe parcursul vieții sale,

derutând uneori critica de specialitate, derutând publicul și pe toți cei care nu l-au putut urma. Putem spune că Alexandru Țipoia este ultimul „clasic modern” al

generației sale, legând două lumi contrare, una apusă și alta în devenire, cu tot zbuciumul și angoasa nașterii acestor vremuri. Atmosfera din picturile sale este redusă numai la culoare, umbra și lumina fiind

complet excluse. Tonurile au un joc alternat foarte greu, urnit parcă cu trudă, dar tocmai de aceea expresivitatea este mai puternică, mai completă. Această mozaicare expresivă a culorilor, concepută pe plan mare, dă un ritm de mari dimensiuni sensibile. Desenele sunt elocvente pentru definirea caracterului tehnic al posibilităților sale. Linia utilizată de artist este o linie sumară de expresie locală inserată în suita logică de compoziție. Linia este de identitate, nu de sugestie, de corespondență cu forma reală, stilizată însă până la limitele expresivității. Alexandru Țipoia este un formalist, fără a ține însă de formalism, prin rațiunea logică a creației și prin conștienta canalizare a emoțiilor artistice. Dintre operele sale importante amintim: Violonist ambulant, Quartet de coarde, Arlechin muzical, Nimfă cu liră, Nimfe cu lire la malul mării, Femeie cu mandolină, Două dansatoare cu lăută, Siluete muzicale la malul mării, Instrumente muzicale cu chip de fată, etc.

La 25 de ani de la moartea artistului Alexandru Țipoia, pe data de 4 noiembrie 2019, Fundația Țipoia&Țipoia a inaugurat în București Casa memorială - muzeu „Pictor Alexandru Țipoia”, situată în casa artistului și a familiei sale, din strada Lt. Aviator „Gheorghe Caranda”. Un loc bogat în lucrări de artă din diferite epoci de creație care aparțin unei personalități de anvergură a plasticii românești, din păcate prea puțin cunoscută publicului larg și pe care noi o aducem la o nouă viață, perenă. Muzeul Național de Artă al României prezintă în colecția sa permanentă numai o lucrare a artistului, din 1941, în timp ce evoluția gândirii sale plastice acoperă peste o jumătate de secol. De menționat că muzeul posedă în depozite 17 lucrări, dintre care șapte au fost donate de familie ca urmare a expoziției retrospective Alexandru Țipoia, din 1998. Casa memorială a artistului vine să suplinească această carență și aduce o contribuție importantă la punerea în valoare a unui patrimoniu artistic național de un înalt nivel spiritual. ■

Surse: observatorcultural.ro; modernism.ro; lapunkt.ro; bmim.muzeulbucurestiului.ro

Un om al prieteniei și unității

Nică D. Lupu (Destăinuiri), Vol. II

Îl cunosc pe scriitorul Nică D. Lupu ca pe un creator harnic, prolific, înțelept și talentat. Cele peste 20 de cărți pe care le-a tipărit până acum, deși, după o bogată activitate didactică și funcții în cadrul Inspectoratului Școlar Ilfov, dânsul s-a apucat mai târziu de scris, dovedesc ascensiunea sa constantă, situându-l glorios în rândurile celor la care se referă în aceste două volume de interviuri. Este vorba de un grupaj remarcabil, realizate într-un mod aparte. În primul din volume, autorul poartă dialoguri eficiente cu un grup de poeți, prozatori și critici literari (Alexandru Ionescu, Eliza Roha, Gabriela Banu, Aureliu Goci, Dumitru Copilu-Copillin), de prim rang, din rândurile creatorilor contemporani. Aflăm taine de suflet, mărturii spontane, aspecte din viața autorilor din alte vremuri. Nică D. Lupu se dovedește un om al prieteniei și unității, deși diversitatea celor intervievați ne impresionează prin nuanțele ideatice. În cea de a doua culegere de interviuri, parte dintre cei prezenți sunt lucrători activi în cadrul Inspectoratului Școlar Ilfov (Cristina Petre-Ghiță, inspector

general adjunct, o ființă delicată, rafinată și generoasă) și ai Casei Corpului Didactic (Florin Petrescu, director). Dar forțele creatoare propriu-zise sunt reprezentate de Emil Lungeanu, Doina Ghițescu, Florentin Popescu și de Victor Gh. Stan. Iată o realizare deosebită, care unește oameni prestigioși, direcții creatoare diferite, reunite într-un crez artistic deosebit. În rândul acestora, Nică D. Lupu reprezintă, prin aceste două volume, liantul creator al lumii literare bucureștene. ■

Ion C. ȘTEFAN

Ilfoveanca Floarea Ștefan, la 104 ani

George V. GRIGORE

La 25 octombrie 2019, la Centrul Cultural pentru Tineret „Arena”, din Moara Vlăsiei, a avut loc o acțiune care merită amintită. Este vorba despre sărbătorirea și premiarea persoanelor care au împlinit 100 de ani din județul Ilfov, eveniment intitulat „O viață cât un centenar”, organizată de Consiliul Județean Ilfov prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov. După ce timp de două săptămâni, echipa C.J.C.P.C.T Ilfov a „periat” întreg județul în căutarea persoanelor ce au împlinit 100 de ani, iar Departamentul de Comunicare al Consiliului Județean Ilfov a urmat îndeaproape pașii acestora și au selectat informația necesară, a urmat evenimentul. Pe ecran s-au derulat imagini și amintiri cu cele șapte persoane centenare, invitate și prezente la eveniment, imagini realizate de Departamentul de Comunicare al Consiliului Județean Ilfov. Cei șapte ilfoveni care au împlinit 100 de ani sau mai mult, în anul evenimentului, au fost Rada Nicolae, Floarea Ștefan, Florica Botezatu, Francisc Grigore, Ioana Spănu, Teodora Nițescu și Rada Ion. În semn de prețuire pentru contribuția adusă la dezvoltarea comunității, seniorii județului au primit fiecare câte un premiu în bani, plachete aniversare și flori. Emoțiile au fost la cote înalte, iar cei sărbătoriți s-au simțit onorați. Dar emoția a fost și mai mare de curând când am aflat de la Paula Mihai din Cornetu că Ștefan Floarea, „veterana” județului, a împlinit anul acesta 104 ani. Întreaga familie i-a fost alături la acest moment aniversar, copiii, nepoții și strănepoții, dar și preotul Florian Stan care a venit să o felicite și să-i ofere un minunat tort. Floarea Ștefan este probabil cel mai în vârstă locuitor al Ilfovului. Locuiește în Cornetu și în tinerețe mergea aproape în fiecare zi pe jos până la București cu sticlele de lapte pentru „boieri”. Toată viața a fost activă și plină de viață. La 102 ani încă lucra la igliță. Acum se bucură de atenția întregii familii și de această primăvară capricioasă, dar plină de flori. ■

Centrul Cultural Cornetu La dans cu Florin Dobre

Florin Dobre îndrumă copiii și tinerii din comuna Cornetu spre iubirea tradițiilor și obiceiurilor străvechi. Îi învață pașii magici ai dansurilor populare și pașii

tonici ai dansurilor sportive. Este membru (dansator) al Ansamblului Doina al Casei de Cultură a Studenților din București din anul 1994 până în prezent, participant împreună cu acesta la numeroase evenimente în țară și în străinătate. Este instructor și la „Ansamblul Năframa” din București din anul 2016. Predă în cadrul unor proiecte de voluntariat (Școala preventivă de vară a Poliției Capitalei, serbările organizate de Centrul de plasament „Cireșarii”, evenimente organizate împreună cu copii de la DGSASP - Sector 3) dans sportiv și dansuri populare. Doritorii sunt așteptați să solicite informații și să se înscrie la cursuri. ■

George V. GRIGORE

9 mai 1877 - Independența României

Cenotaful căpitanului Valter Mărăcineanu de la Mănăstirea Samurcășești

Ziua de 9 mai are o triplă semnificație pentru istoria României: Ziua Independenței de Stat a României, Ziua Europei și Ziua Victoriei împotriva Germaniei hitleriste. Legat de prima semnificație - obținerea independenței românilor față de Imperiul Otoman - este și articolul de față. Poate vă va surprinde legătura dintre Mănăstirea Samurcășești-Ciorogârla și căpitanul Valter Mărăcineanu, erou al Războiului de Independență. Această „legătură” constă în existența în cimitirul mănăstirii a unui

cenotaful dedicat eroului român de pe câmpul de luptă al Plevnei. Conform „Dicționarului explicativ al limbii române”, cenotaful este un monument funerar ridicat în amintirea unei persoane decedate, ale cărei oseminte se află amplasate în altă parte ori nu au fost găsite - un mormânt simbolic. Cenotaful a fost ridicat de mama eroului român, cu următorul text: „Ridicat acest monument în memoria căpitanului Nicolae Valter Mărăcineanu după dorința mamei lui. Mort în resboiul cu turcii pentru

independența țării la 30 august 1877. Remășițele sale sunt înmormântate pe câmpiile din jurul Plevnei”. Întradevăr, la Plevna poporul bulgar cinstește jertfa soldaților căzuți în acest mare război prin existența a peste 50 de monumente statuare, dar și instituții muzeale. Dacă dorim să punem o floare în amintirea marelui erou național care a înfipt steagul românesc pe reduta Grivița, anunțând astfel victoria tinerei armate române, trebuie să mergem la Ciorogârla, la Mănăstirea Samurcășești. Familia Samurcaș, de origine grecească, s-a stabilit în Țara Românească pe la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Boierul Constantin Samurcaș a ocupat diverse funcții în Oltenia, fiind un apropiat al lui Constantin Ipsilanti, Ioan Caragea și Alexandru Suțu. Se spunea în vremurile sale că era capabil de a scoate lapte și dintr-o vacă stearpă. Îi sprijină pe ruși în 1807 prin organizarea unui corp de panduri, format din 3.000

de oameni. Se implică în Mișcarea Eteristă din 1821; istoricii încă analizează rolul lui Constantin Samurcaș în Revoluția condusă de Tudor Vladimirescu. Se pare că boierul și-a însușit o parte din banii destinați armatei pandurilor. Probabil, având ceva remușcări ori dorind ștergerea păcatelor, în 1808, împreună cu soția Zinca, devine ctitorul Mănăstirii Samurcășești. Ajunși la mănăstire, printr-un gang se trece spre cimitirul mănăstirii, situat în apropierea râului Ciorogârla. În cimitir se află o mică bisericuță, ridicată la 1876, singura care și-a păstrat forma originală până azi. Aici se află plasat monument funerar (cenotaful), amplasat de mama eroului. Iată pe scurt și povestea acestui erou, publicată în „Dicționarul contemporanilor” de Dim. R. Rosetti, în 1897:

Surse: monumenteromania.ro, wikipedia.org; dictionnaire.sensagent.leparisienn.fr; cimec.ro; patrimoniu.ro

„Căpitan, născut la 30 Mai 1840, mort la 30 August 1877. A intrat în armată ca sergent voluntar la 1858, a fost înaintat sublocotenent la 1861 și căpitan la 1868. În timpul resbelului Independenței face parte din Reg. 8 de linie, comandant al batalionului I-iu și în capul soldaților săi, strigând: «După mine copii» se repede la asaltul redutei Grivița. El cade în șanțuri, pătruns de gloanțe (30 August 1877). Turcii din redută, în urma primei retrageri a ostașilor români, luă ră corpul căpitanului Mărăcineanu și al maiorului Sonțu și le înfipseră ca trofee pe parapetul redutei. În amintirea numelui acestui erou, Municipality Bucuresciului a dat numele Valter Mărăcineanu la o stradă de lângă grădina Cișmigiu, lângă fostul Tribunal Ilfov.” La începutul anului 2015, în cadrul unei ceremonii speciale, muzeul Mănăstirii Samurcășești s-a îmbogățit cu ultima scrisoare adresată de Valter Mărăcineanu mamei sale și un tablou portret al căpitanului - donate de comandantul

Batalionului 280 Infanterie Motorizată „Căpitan Valter Mărăcineanu”.

George V. GRIGORE

Legenda Fântânii Turcului de la Mănăstirea Cernica

Fântâna Turcului se află pe drumul principal către poarta de intrare a Mănăstirii Cernica, pe partea stângă, și a fost făcută acum 200 de ani, în 1821. Legenda spune că un pașă care avea tabăra în satul Pantelimon a furat o tânără de la Mănăstirea

Pasărea. Sfântul Calinic a făcut jalbă și turcul a eliberat femeia, dar a jurat răzbunare. În seara când turcul trebuia să atace mănăstirea, o slugă a complotat și a tras asupra sa, dar glonțul s-a oprit în punga cu galbeni. Turcul, marcat de întâmplare, a trimis banii la mănăstire, iar Sfântul Calinic a hotărât să facă cu acei bani o fântână pentru călătorii însetați care mergeau pe drumul ce ducea către cetatea Dârstorului, la Dunăre, și apoi mai departe la Constantinopol. Se spune că apa fântânii este foarte bună, dintr-o pânză freatică neamestecată cu apele lacului din apropiere. Inițial construcția care o acoperea avea arcadele acoperite cu picturi murale și acoperiș din țiglă veche, dar din păcate, la ultima renovare, acestea au fost acoperite cu tencuială și zugrăvite, din păcate; lucru sesizat de vizitatori pe rețelele de socializare. Să păstrăm ce avem de la străbuni și să oferim la rândul nostru o cană cu apă bună și rece trecătorului...

„...din zid o umbră albă se desface. Mă-ntorc spre ea cu sânge în cuvânt Și-n ochiii lui Isus e numai pace. Întreb: -Tu ești? Și Umbra spune: - Sânt!” (Radu Gyr - „Întrebare”) ■

Surse: hoinariromani.ro; amfostacolo.ro, descoperalocuri.ro

George V. GRIGORE

Brăneștiul ar putea fi „Tărtăria” din sudul României?

Marius-Ovidiu SEBE

Un fragment ceramic-argilos recoltat din iazul Brănești 3 de un elev al Școlii nr. 1 Brănești, cu câțiva ani în urmă, prezintă un însemn curios. La o primă vedere pare a fi opera naturii. Dar dacă nu este? Dacă privim mai atent și îl punem în legătură cu urmele arheologice descoperite pe Ostrovul din iazul Brănești 3, putem presupune că este vorba de un obiect care păstrează un însemn uman străvechi. Vârsta ar putea fi de aproximativ 5.000 de ani, dacă avem în vedere atestarea de către specialiști a artefactelor scoase la lumină de către specialiști de pe Ostrov. Însemnul pare mai complex decât simpla descriere - „trei linii dispuse orizontal, ușor curbate și o linie perpendiculară puse în evidență prin incizie dar și de o pastă fină, cu o nuanță ușor diferită care abia se mai

observă”. Putem specula că acest însemn reprezintă un simbol numero-logic, sau poate chiar un simbol al unei scrieri străvechi. Evident că doar specialiștii se pot pronunța și pot răspunde la această supoziție. Având în vedere descoperirile arheologice din raza localității Brănești, o eventuală cercetare sistematică a Ostrovului Brănești ar putea duce la unele descoperiri care să atribuie Brăneștiului și supranumele de „Tărtăria din sudul României”. S-ar putea spune că exagerez, dar mi-aș dori să fiu contrazis abia după finalizarea săpăturilor de către arheologi. Până

Foto: Marius Pistrui, Asociația Culturală Brănești

atunci, important este să avem grijă și să urmărim să nu se piardă sau distrugă urmele străvechi lăsate de înaintași. Orice fragment ceramic, obiect sau piesă care prezintă o urmă umană, găsită întâmplător cu ocazia săpăturilor din ogradă sau prin diverse locuri, trebuie prezentat specialiștilor spre a se stabili valoarea istorică. Discuției deschise pe facebook i se alătură și Drumcea Traian „Sunt convins că Brăneștiul mai are multe de spus dpdv istoric. Am mai spus-o, la Streiste, pe insulă au fost descoperite nenumărate artefacte, piese din cremene și vase, arme din piatră și unelte, dar unde sunt și ce s-a făcut cu ele...Dumnezeu știe. Sau, poate știe cineva.” Ion Stoian ne comunică faptul că „în copilărie, am găsit la ostrov oale din lut sparte și bucăți de cremene sub forma de cuțit”. Să nu uităm ce comori ascunde acest pământ minunat și faptul că prin ele ne vorbesc străbunii! ■

„La inventar” ilfovean - astăzi Schitul Bălteni (Periș)

Chiar dacă pandemia a restricționat numărul de activități culturale în care erau implicați toți membrii C.J.C.P.C.T Ilfov, am reușit să ne concentrăm pe sectorul on-line, pe adunarea de informații, pe cercetarea și publicarea unor articole în „Condeie Ilfovene”. De asemenea au fost coordonate activități mai ample, precum proiectul „Acțiuni de cercetare, inventariere a obiectivelor de patrimoniu material și imaterial, în vederea realizării Monografiei Județului Ilfov”, desfășurat de

Foto: Arhiva de Imagine MTR, fondul Mihai Oroveanu

Consiliul Județean Ilfov, prin Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Ilfov, în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Ilfov, Institutul Național al Patrimoniului, Protoieria N și S Ilfov, Centrele Culturale Ilfov și realizat de Asociația Gașpar, Baltazar& Melchior/Școala de la Piscu, în perioada mai - decembrie 2019 și mai - decembrie 2020. Cu această ocazie, echipa de „teren” a celor implicați a descoperit lucruri unice. Astfel, așa apare Schitul Sfântul Nicolae de la Bălteni (Periș), într-o fotografie de epocă de la începutul secolului al XX-lea. În vremea aceea schitul devenise deja biserică de sat. Bălteniul și Piscu au împărțit o vreme preoții, pe când circulația pe drumul larg, regal, din pădure sau cu barca pe Lacul Scroviștea erau ceva obișnuit. Localitățile făceau amândouă de centrul administrativ Cocioc și erau parte din Domeniul Coroanei Cocioc - Scroviștea. Interesant de observat și portul țăranilor care apar în fotografie. Aceasta este o dovadă a continuității noastre, a sufletului de român care caută și către cele spirituale... ■

George V. GRIGORE

14 aprilie 2021

Theodor Pallady, 150 de ani de la naștere

 Cristina ANGHELUȚĂ

Pallady este delicat în nuanțe și splendori fragile, meșterul nostru ne povestește tainele culorilor văzute pe dinăuntru, învăluite în borangic. Tudor Arghezi

Romfilatelia a introdus în circulație, la 14 aprilie 2021, o nouă emisiune de mărci poștale dedicată artelor plastice și unuia dintre maștrii picturii românești moderne: Theodor Pallady, 150 de ani de la naștere.

Theodor Pallady s-a născut la Iași în anul 1871. După primii ani de instrucție școlară, e prezent la București (1886) ca elev al Școlii de Poduri și Șosele, iar mai apoi la Dresda, ca student al Politehnicii din acest oraș. În paralel cu studiile ingineresti, ia lecții de pictură cu Ervin Oehme. Se dedică picturii și, în anul 1889, pleacă la Paris pentru a studia în atelierul lui Edmond Aman-Jean. Mai apoi, începând din anul 1891, fiind student la Școala de Arte Frumoase din Paris, studiază în atelierul lui Puvis de Chavannes, soț al principesei Cantacuzino, sora bunicului matern al pictorului. Are ocazia să-l cunoască direct pe Matisse, de care îl va lega o îndelungată prietenie. Între 1892 și 1897 își desăvârșește studiile alături de Gustave Moreau, Aimé Morot și Fernand Cormon. Debutul artistic este înregistrat în anul 1900, la Salonul din Paris și în cadrul Expoziției Universale. În 1902 expune la Londra, iar doi ani mai târziu, la Ateneul Român.

Pictorul este prezent mai apoi în expoziții de gen la Barcelona (1929), la Haga și Amsterdam (1930), la Veneția (1940 și 1942), la Berna și Zürich (1943). La acestea se adaugă expozițiile din România, a căror listă se încheie în anul 1956 cu o amplă retrospectivă, la Muzeul de Artă (202 picturi și 87 lucrări de grafică). Theodor Pallady este pictorul intimității mediului său, cu o concepție evocatoare, poetică, plină de tandrețe și sensibilitate. Pictura, calmă și austeră, redă o mare intensitate coloristică. Pornind de la o pictură ce prezenta explicit subiectele, ajunge la o pictură de rafinament, apropiată de arta lui Matisse, în care culorile sunt clare, luminoase și în ritmuri rigurose construite. Se remarcă printr-un spirit rațional al măsurii, cu evitarea exagerărilor. În pictura sa și mai ales în desene se regăsește uneori și o

nuanță ironică. Repertoriul tematic al lui Theodor Pallady este divers, în el regăsindu-se frecvent nuduri, peisaje, flori, naturi statice interioare și multe autoportrete. Ritmul și armonia definesc elementele esențiale ale tablourilor sale. Este considerat un pictor al tăcerilor și al liniștii. Picturile sale pot fi comparate cu cele ale lui Marquet și Bonnard. Prin întreaga sa creație artistică, Theodor Pallady a înscris în pictura românească o pagină novatoare și originală, oferind perspective noi pe linia intelectualizării picturii. Emisiunea de mărci poștale, alcătuită din patru timbre și o coliță dantelată, reproduce picturi reprezentative pentru creația artistului: naturi statice, autoportrete, peisaje pariziene. Pe cele patru timbre sunt reproduse tablouri de Theodor Pallady care fac parte din colecția de pictură a Pinacotecii București, toate atestând interesul artistului pentru genul naturii statice, bogat reprezentat în opera sa. Întreaga

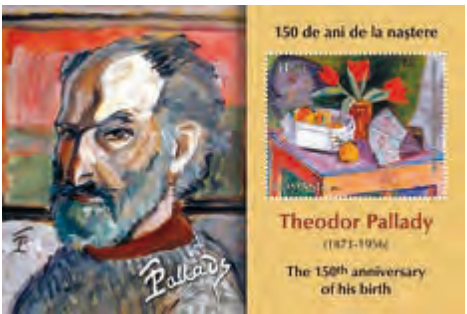

creație a lui Theodor Pallady în acest gen este bazată pe compoziții clasice, restrânse tematic, structural-logice, cu proporții echilibrate, cromatică strălucitoare și tușă spontană. Naturile statice redau realitatea înconjurătoare, și merg dincolo de ea, fie că este vorba despre o mască, plantă, chitară, pâine, un fruct tăiat în felii, toate fiind în recuzita de gen a artistului, care a știut să construiască un ambient intim.

Pe primul timbru, cu valoarea nominală de 2,20 lei, este reprodus tabloul Natură statică cu mască. Format cu precădere în atelierul pictorilor din Franța (în special în cel al lui Gustave Moreau) din ale căror tehnici și repertoriu preia elemente orientale, Theodor Pallady elaborează totuși o concepție proprie cu privire la Orient, pe care îl privește prin prisma unui modernism temperat și pe care îl surprinde, după 1920, în diverse teme. Astfel, regăsim în naturile sale statice diferite obiecte vizionate probabil în muzee din Extremul Orient (statuete sau măști - așa cum putem observa și în această lucrare) sau fructe din Orient (lămâi, rodii), compozițiile conținând mai multe fundaluri decorative de inspirație matissiană.

Pe cel de-al doilea timbru, cu valoare nominală de 5,50 lei, este ilustrat tabloul Peisaj stradal (Paris). Lucrarea face trecerea între naturile statice și peisajele lui Theodor Pallady, legându-le în mod inteligent și sensibil. Surprinderea florii așezate pe pervazul ferestrei deschise larg către stradă, subtilitatea cromatică cu o dominantă caldă, vibrată prin tușele libere, trădează o influență post-impressionistă. Contrastul de cantitate a făcut ca ghiveciul de flori din Peisaj stradal să fie scăldat în tonurile nisipii ale fundalului susținute de griurile neutre din planul îndepărtat. Sintetizarea formelor l-a ajutat pe artist să își păstreze crezul: „Tot

ce nu depășește realitatea, nu e artă“.

Pe cel de-al treilea timbru, cu valoarea nominală de 9 lei, este reprezentată lucrarea Natură statică. Preferințele lui Theodor Pallady pentru compozițiile de interior vor duce la apariția unor serii excepționale de naturi statice, ce vor rezona întotdeauna cu spiritul artistului. Cu o recuzită mereu diferită, formată din obiecte ce se află în interiorul atelierelor sale, precum vase cu flori, tablouri, cărți, cutii, ochelari, pipe, statuete sau fructe tăiate în felii (ca în cazul de față), aranjate într-un echilibru atent stabilit de artistul perfecționist, Pallady va căuta în compozițiile sale descoperirea unei lumi noi, perfect echilibrate. Lucrarea a făcut parte din colecția doctorului A.I. Siligeanu și a fost achiziționată în 1978.

Pe cel de-al patrulea timbru, cu valoarea nominală de 10,50 lei, este redată lucrarea Natură moartă. Obiectele cotidiene prind expresivitatea materialității, un context social al trecutului și prezentului care vorbește despre preocupările artistului. O oglindă reflectă imaginea ghiveciului și a chitarei, oferind tridimensionalitate operei. Ocrurile și verdele crud al plantei sunt ca două note muzicale care compun o simfonie a culorilor. Lucrarea provine de la marele colecționar Luca Lasserson.

Pe timbrul dantelat al coliței, cu valoarea nominală de 31,50 lei, este reprodusă lucrarea Natură statică cu lalele (ulei pe carton, aparținând Muzeului Județean de Artă Prahova „Ion Ionescu-Quintus“), iar pe manșeta coliței, lucrarea Autoportret (ulei pe carton, din colecția Muzeului Național Brukenthal). Pe manșetele minicolicilor sunt reproduse autoportrete ale lui Theodor Pallady; două dintre acestea aparțin Bibliotecii Academiei Române, iar alte două - Muzeului Județean de Artă Prahova „Ion Ionescu-Quintus“.

Pe cele două plicuri „prima zi“ a emisiunii sunt ilustrate, de asemenea, două autoportrete ale pictorului, aflate în colecția Bibliotecii Academiei Române. ■

O stradă din Florența va purta numele Reginei Elena a României

 George V. GRIGORE

Familia Regală a României a anunțat că o stradă din Florența (Italia) va purta numele Reginei Elena a României (1896-1982). „La inițiativa unor organizații civice reprezentând comunitatea românească și pe cea italiană, Consiliul Orașului Florența a votat în favoarea atribuirii numelui Reginei Elena a României unei străzi sau unui parc public din străvechea urbe. Meritul pornirii acestui demers patriotic și istoric, demn de toată admirația, aparține doamnei Melania Cotoi, președinta Asociației AlterNATIVA“, precizează sursa citată. În cursul lunii mai, va avea loc la Florența comemorarea Reginei Elena, iar anul viitor va fi inaugurat locul public care va purta numele său. Prințesa Elena s-a născut la Atena în ziua de 2 mai 1896. Provenea dintr-o ramură dinastică care avea legături strânse cu familiile regale europene. Tatăl ei, Constantin I, rege al Greciei între 1913-1917, respectiv 1920-1922, era moștenitorul caselor regale din

Danemarca și Rusia, în timp ce mama ei, Sofia de Prusia, reprezenta latura occidentală a monarhiei europene prin alianța cu familiile regale din Marea Britanie și Germania. Pentru prințesa Elena a Greciei, intrarea în familia regală a României prin căsătoria cu principele moștenitor Carol nu a fost aducătoare de noroc. Țara a

fost, pentru ea, șirul unor nesfârșite dureri, estompate de o singură mare bucurie: fiul ei, Mihai. Și-a făcut însă datoria față de țara adoptivă, pe care a iubit-o, dar care acum știe prea puține despre ea.

Legătura cu Italia avea să apară când Principesa Elena a preferat să părăsească România, în 1932, fiindu-i permis să își vadă fiul timp de două luni în fiecare an și stabilindu-se la Vila Sparta din Florența. În 1940 revine în țară, dar după 23 august 1944 și abdicarea forțată a Regelui Mihai, Elena a împărțit soarta fiului ei, trăindu-și restul vieții în exil, la Florența. În ultimii ani s-a mutat, din cauza sănătății, la Lausanne, apoi la Versoix. La 18 octombrie 2019, rămășițele Reginei Elena au fost aduse din Elveția în România, unde, a doua zi, au fost reînhumate la Noua Catedrală Arhiepiscopală și Regală de la Curtea de Argeș. Regina Mamă Elena, o femeie de o discreție ieșită din comun, este unul dintre cele mai puțin cunoscute personaje din istoria familiei regale. ■

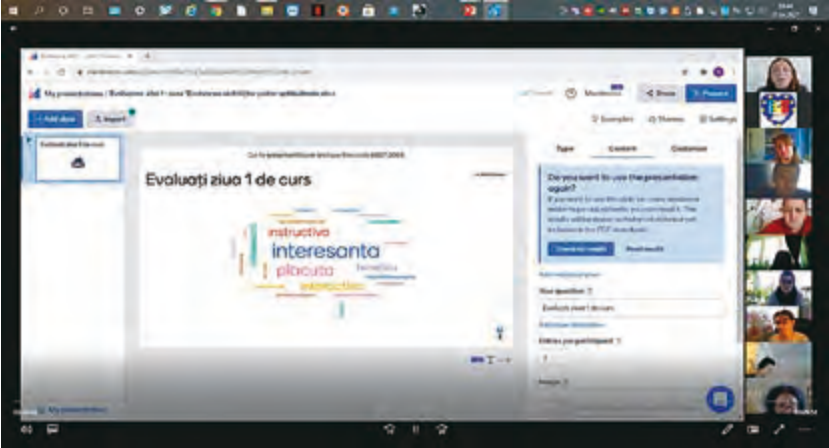
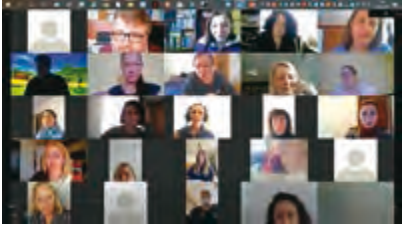
„Evaluarea abilităților psihoaptitudinale ale copiilor/elevilor în educație“

Simona LUCA, Rodica COZMA - Dosar de acreditare al programului de formare

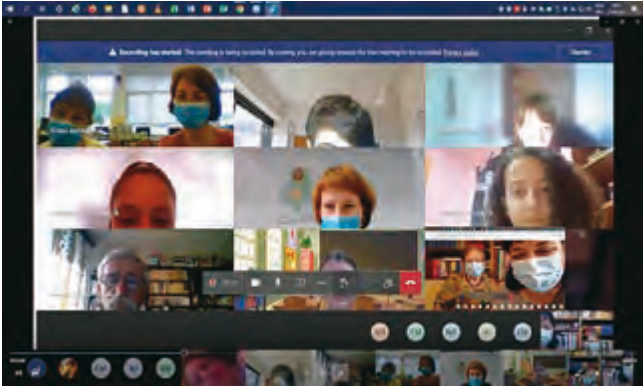
În aprilie 2021 am reluat activitățile de formare în cadrul proiectului „Dezvoltăm profesori - Dezvoltăm viitorul“ pe care CCD Ilfov îl implementează alături de Primăria Sector 5 București. Programul de formare „Evaluarea psihoaptitudinală a copiilor/elevilor în educație“ se adresează tuturor categoriilor de cadre didactice care lucrează sau care pot lucra cu elevi aflați în situații de risc. Programul se adresează cadrelor didactice „de predare“, celor „auxiliare“ dar și celor „de conducere, îndrumare și control“ și are o durată de 40 de ore dintre care o parte online meeting și o parte online learning, sincron și asicron. Programul se adresează în primul rând cadrelor didactice de la cele cinci școli partenere din sectorul 5 al Capitalei - Școala Gimnazială „George Călinescu“, Școala Gimnazială nr. 136, Școala Gimnazială „Petrache Poenaru“, Școala Gimnazială Specială nr. 9 și Școala Gimnazială nr. 144. În argumentarea utilității programului de formare am pornit de la premisa potrivit căreia cunoașterea elevului, a profilului său psihologic este una dintre condițiile esențiale în educație. Elevul/preșcolarul este o personalitate asupra căreia cadrul didactic se apleacă pe tot parcursul devenirii ei, influențând-o, de la primii ani de școală până în adolescență și intrarea în viața de adult. În acest context, cunoașterea datelor de evoluție, de creștere și dezvoltare, de formare și autoformare oferă educatorului posibilitatea de a aborda profesionist condițiile învățării și efectele ei asupra personalității celui ce învață. Din punct de vedere psihologic, cunoașterea vizează omul și viața lui psihică: intelectul cu posibilitățile și limitele sale, echilibrul emoțional cu sursele lui de confort și disconfort, relațiile interumane, implicarea în activitate, impulsul creativității. Cunoașterea psihologică este în strânsă corelație cu diagnoza, consultanța, terapia și consilierea. În educație, cunoașterea se îndreaptă nu atât către identificarea formelor de manifestare a vieții psihice, cât spre dinamica acestora de la apariția lor pe „harta psihică“ și dezvoltarea în timp, pe parcursul etapelor de vârstă până la maturitate și dincolo de aceasta, când persoana devine subiect al propriei formări. La vârsta școlară, cunoașterea este strâns legată de activitatea predominantă - învățarea. În spațiul școlar, supus actului de educație, elevul devine chiar subiectul cunoașterii. Educația nu poate avea rezultatele așteptate dacă nu se bazează pe cunoașterea elevului, pe evoluția și

individualitatea acestuia. Cursul își propune să abordeze cunoașterea copilului/elevului în toată complexitatea lui psiho-socială, într-o dinamică evolutivă, care să ofere competențe solide cadrelor didactice pentru a aborda personalitatea subiecților educației într-o manieră profesională, bazată pe competențe de evaluare, cunoașterea limitelor și atribuțiilor în sfera evaluării între diferitele categorii de specialiști, precum și modul în care se vor integra în echipa de lucru, management de caz, în cadrul abordării multidisciplinare a persoanelor cu cerințe speciale. În raport cu copilul/elevul, alături de părinți, care au rolul de a observa dezvoltarea armonioasă psiho-socială a copilului lor, profesorii, cadrele didactice primii specialiști care pot observa dinamica dezvoltării psiho-aptitudinale a fiecărui elev. La școală, elevul are ocazia de a manifesta, plenar și natural întreaga sferă de manifestări comportamentale și aptitudinale. De aici decurge rolul central pe care îl are cadrul didactic în relația cu el, care facilitează un prim context extrem de relevant, autentic de evaluare. În acest context, un rol esențial în observarea oricăror deficiențe, probleme, întârzieri în dezvoltarea capacităților psiho-aptitudinale ale copiilor/elevilor. Cadrul didactic este cel mai important specialist care poate detecta și semnaliza orice modificare la nivelul evoluției psiho-aptitudinale a fiecărui elev, poate semnaliza o problemă, un blocaj, datorită relației și interacțiunii foarte apropiate cu

elevul, o interacțiune bazată pe un buget de timp și o atenție specială acordată analizei manifestărilor psiho-comportamentale și dezvoltării fiecărui elev în cadrul activității didactico-educative. Rolul crucial este potențat în situația în care familia nu are abilități și competențe în acest domeniu, are un nivel scăzut de educație și informare. În situația în care profesorul este un profesionist format în a recunoaște corect și a interacționa în mod profesionist din punct de vedere al consilierii, profesorul clasei poate avea un rol esențial în demersul de consiliere a familiei pentru acceptarea unor problematice congenitale sau apărute pe parcursul vieții și pentru accesul la servicii specializate de suport și sprijin. Un rol important poate fi acela de susținere a familiei pe tot parcursul etapelor evaluării specializate. Un alt rol esențial pe care îl poate avea profesorul ca urmare a parcurgerii programului nostru este de a deveni un evaluator obiectiv din punct de vedere psiho-aptitudinal al unui copil/elev, fără a dramatiza o situație problematică și fără a trece cu vederea unele aspecte care necesită intervenție specializată. Este ilustrativ exemplul acestor erori în cazul fizicianului Thomas Alva Edison, care a fost exmatriculat neobservând genialitatea sa, dar sunt încă prezente anumite aspecte legate de neînțelegerea personalității unor elevi și în sistemul nostru de învățământ, cu evoluțiile actuale și toate dezvoltările legislative. Evaluarea psiho-aptitudinală constă în aprecierea unui proces, activitate, însușire sau stare psihologică bazată pe analiza rezultatelor obținute printr-o serie de metode sau tehnici. Ea poate fi abordată și ca un procedeu de determinare a nivelului actual de achiziție al unui individ (la nivelul proceselor, activităților, acțiunilor sau însușirilor psihice) sau grup de indivizi. Cunoașterea personalității copilului este esențială pentru a putea adapta modul în care îl educi și comportamentul tău față de el în funcție de particularitățile lui psiho-emoționale. Doar așa, copilul va reuși să crească armonios și să își dezvolte calitățile și talentele. Încă de la o vârstă foarte fragedă, putem vorbi despre un anumit comportament al copilului. Înainte ca cel mic să meargă la școală, încep să se observe atât temperamentul propriu, cât și influențele exterioare, care îl determină pe micuț să se comporte într-un anumit fel. ■

„Carte frumoasă, cinste cui te-a scris....“

Horiana PETRESCU, bibliotecar CCD Ilfov

În aprilie a.c. nu am uitat să slujim cartea și minunatul ei univers. Cele două evenimente organizate în 2, respectiv 23 aprilie a.c., de Casa Corpului Didactic, departamentul Biblioteca CCD Ilfov, au fost menite să ne readucă în atenție modalități de a menține legătura cu acei beneficiari principali ai cărților: Cititorii. Chiar dacă maniera de desfășurare a celor două activități a fost cea a online-ului, conexiunea de suflet s-a realizat, spre mulțumirea, deopotrivă, a organizatorilor și beneficiarilor. **Ziua Internațională a cărții pentru copii** este marcată în fiecare an începând cu 1967, fiind aleasă, nu întâmplător, în data de 2 aprilie, care reprezintă ziua de naștere a marelui povestitor Hans Christian Andersen. De ce se consideră utilă o astfel de sărbătoare? Pentru a canaliza atenția spre importanța cărților, a literaturii pentru copii și pentru a insufla copiilor dragostea pentru citit. Aceasta se deprinde începând de la vârste fragede, teoriile mai noi susținând că, încă din perioada intrauterină, ar fi bine să li se citească copiilor. La întâlnirea din 2 aprilie 2021, timp de două ore, a fost vorba tocmai despre *Care-i faza cu cititul??* Ce mai citim, cum citim, celor mici, în principal? Argumente în sprijinul dobândirii acestei deprinderi au adus prof. inv. preșcolar Elena Bonciu, Carmen Niță și Aura Damian, de la Grădinița „Rița Gărgărița“ Brănești. De asemenea, a pledat pentru realizarea aceluiași obiectiv, de data aceasta, în perioada claselor primare, prof. inv. primar Daniela Manolache de la Școala Gimnazială „Liviu Rebreanu“ Comănești. Toate prezentările au fost ilustrate cu exemple de bune practici, din proiectele derulate. Pe lângă exemple și fotografii elocvente, de la „fața locului“, au venit cu textul la purtător, citindu-ne din creațiile personale: scriitorul Nică D. Lupu și prof. inv. preșc. Aura Damian. Au fost prezenți, ascultând „transmisia“ noastră, și părinții, buncii care au secondat copiii. Doar surprize frumoase au fost oferite în dar și de organizatorii evenimentului „Sărbătoarea cărții“, CCD Ilfov și Școala Gimnazială nr. 1 Pantelimon. Cei prezenți la 23 aprilie, la întâlnirea dedicată Zilei Cărții a Dreptului de Autor și a Bibliotecarului din România nu au regretat că au petrecut împreună trei ore pe ...platforma Teams deoarece au putut afla multe despre beneficiile lecturii. Antonica Florea, bibliotecar, a fost o gazdă care a prezentat aspecte importante din activitatea bibliotecii Școlii Gimnaziale nr. 1 Pantelimon, o bibliotecă cu un fond de carte bogat (peste 25.000 de volume) permanent înnoit, grație preocupării direcțiunii școlii, a prof. Corina Constanța Păun, directorul școlii și a sprijinului Primăriei Pantelimon, a primarului Marian Ivan. Cristina Sin, directorul adjunct al școlii, profesor de limba și literatura română, a coordonat, împreună cu Daniela Gheorghiță, elevii de clasa a V-a, care ne-au demonstrat că au cercetat temeinic biografia lui Hans Christian Andersen și au reinterpretat povești precum „Fetița cu chibriturile“, „Hainele cele noi ale împăratului“, „Mica sirenă“, oferind alte finaluri, mai ...fericite. Prezent la întâlnire, Victor Gh. Stan, președinte al Filialei de literatură pentru copii și tineret, din componența Uniunii Scriitorilor din România, a apreciat efortul de a cerceta creația marelui scriitor danez și, mai ales, talentul micuților povestitori de a transforma un deznodământ trist într-unul fericit. Totodată, Nică D. Lupu a scos din tolba de povești de viață întâmplări cu tâlc, menite să ofere motive de reflecție asupra unei deprinderi folositoare: lectura. Un exemplu de excelență din literatura română a fost oferit de Ligia Brînzănescu, care a împărtășit cu cei prezenți amintiri dragi cu fratele său, scriitorul Sorin Titel (1935-1985), considerat a fi „cel mai important și mai influent prozator bănățean de după Ioan Slavici“ (Paul Cernat). Inspectorul școlar de specialitate prof. Maria Gridan a reluat, la rândul-i, același îndemn: „Citiți, citiți cărți din domenii variate. Chiar dacă nu toată lumea, chiar dacă nu toți cei din jur o fac, exercițiul lecturii vă ajută să deveniți mai buni, mai creativi!“ ■